

Bestuurlijk jaarverslag ZWN 2024

juni 2025

Inhoud

Inhoud	2
1. Voorwoord	4
2. Het schoolbestuur ZWN	6
2.1 Organisatie	6
2.2 Visie ZWN	7
2.3 Besturing	8
2.4 Naleving branchecodes <i>goed bestuur</i>	8
2.5 Horizontale verantwoording	9
3. Verantwoording van het beleid	9
3.1 Onderwijs en kwaliteit	9
3.1.1 Vrijeschool onderwijskwaliteit en doelstellingen	9
3.1.2 Onderwijsprestaties PO	9
3.1.3 Onderwijsprestaties VO	10
Examenresultaten	11
Tevredenheid en veiligheid	12
Klachten	12
Toegangsbeleid	12
3.2 Schoolplannen en beleidsjaarplannen per school	12
3.3 Passend onderwijs	14
3.4 Personeel en professionalisering	15
Toelichting personeelsbestand en personele betekenis	16
Uitkeringen na einde dienstverband	16
Lerarentekort	16
Naleving regelgeving en VOG's	17
3.4 Huisvesting en facilitaire zaken	17
Duurzaamheid	18
3.5 Maatschappelijke thema's voor VO en PO	18
a. Strategisch personeelsbeleid	18
b. Informatiebeveiliging en Privacy	18
c. Allocatie van middelen naar de scholen	20
d. Onderwijs Banenafpraak	20
e. Sociale Veiligheid	20
f. Onderwijsachterstanden	20
g. Toetsing en examinering	20
h. Werkdrukmiddelen	20
3.6 Continuïteitsparagraaf	21
Continuïteit	21
Gecorrigeerd weerstandvermogen	21
Jaarlijks vaststellen benodigd financieel rendement	22
Kengetallen: baten, lasten en balans	22

Toezicht op wettelijke voorschriften	23
Staat/Raming Baten en Lasten	25
Resultaten in 2024	25
De financiële indicatoren van ZWN	26
Financiële risico's	26
Leerlingenaantallen	27
4. Verantwoording van financiën	30
4.1 Ontwikkelingen in meerjarig perspectief	30
Schatkistbankieren	30
Normatief eigen vermogen	30
Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW	30
Personeel niet in loondienst (PNIL)	30
Resultaten in meerjarig perspectief	30
4.2 Staat van baten en lasten	30
4.4 Wachtgelden PO	31
5. Verslag intern toezicht	32
5.1 Samenstelling intern toezicht per 1 januari 2025.	32
5.2 Vormgeving intern toezicht	32
5.3 Toelichting op gegeven adviezen	33
5.4 Toezicht op naleving van wet- en regelgeving	35
5.5 Toezicht op rechtmatige besteding van middelen	35

Inhoudsopgave jaarrekening 2024

A3.	Financiële situatie op balansdatum	36
A5.	Treasurymanagement	40
B.	Jaarrekening	41
B1.	Balans per 31 december 2024	42
B2.	Staat van baten en lasten 2024	43
B3.	Kasstroomoverzicht 2024	44
B4.	Toelichting op de jaarrekening	45
B5.	Toelichting op de onderscheiden posten van de balans	48
B6.	Model G	53
B7.	Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen	54
B8.	Toelichting op de onderscheiden posten van de staat van baten en lasten	55
B9.	Model E: Verbonden partijen	57
B10.	WNT verantwoording	58
B11.	Beleidsinfo VO en PO	60
	Ondertekening van de jaarrekening	61
C.	Overige gegevens	62
C1.	Controle van de onafhankelijk accountant	63
C2.	Voorstel bestemming van het resultaat	64
C3.	Gebeurtenissen na balansdatum	65
D.	Bijlagen	66
D1.	Gegevens van de rechtspersoon	67
D2.	Segmentatie	68

1. Voorwoord

Algemene terugblik op 2024

In 2024 zijn de vijf ZWN-scholen – ondanks de geografische spreiding en verschillen in schoolsoort (VO, PO, IGBO¹) – naar elkaar toe gegroeid en hebben meer samengewerkt dan in de voorgaande jaren. Dit was op meerdere niveaus: op bestuurs- en directieniveau maar ook het op het gebied van de medezeggenschap. Daarnaast is gekeken op welke wijze de verhouding tussen PO en VO meer in evenwicht kon worden gebracht en is, mede in dat kader, het fusietraject met de drie PO-scholen van Vrijescholen Rijnstreek (met vrije basisscholen in Leiden, Zoetermeer en Alphen aan den Rijn) opnieuw opgepakt. Dit is in 2024 opgepakt nadat in voorbije jaren al wel eens werd verkend. Het is de bedoeling dat beide stichtingen met ingang van 1 augustus 2025 fuseren.

Het jaar 2024 stond landelijk opnieuw in het teken van het toenemende lerarentekort. Onze scholen merken dat ook: het aantal sollicitanten wordt minder, maar het lukt onze scholen nog steeds de vacatures tijdig te vervangen. In dit kader hebben alle scholen zich aangesloten bij een van de 27 erkende voorlopers van de Onderwijsregio's. Er wordt gestreefd naar een betere samenwerking om zo leraren voor de regio te interesseren, te ondersteunen en te behouden.

Het jaar 2024 was ook het jaar van de bestuurlijke verandering: na 16 jaar heeft de stichting afscheid genomen van Artho Jansen en is Sebastiaan Cooman, voorheen rector van het Rudolf Steiner College in Rotterdam per 1 januari 2025 benoemd tot nieuwe bestuurder.

Situatie op de scholen

De VO en PO scholen hebben in 2024 voor het tweede jaar gewerkt aan de bovenschoolse doelstellingen uit het Schoolplan ZWN VO en PO 2023-2027. Ook voor de International Waldorf School The Hague (IWSTH) is een Engelstalig schoolplan opgesteld dat als leidraad geldt voor de ontwikkelingen. In het VO zijn vanuit de eigen visie beleidsdoelstellingen geformuleerd, uitmondend in vier hoofdthema's: *aandacht voor vrijeschool pedagogiek; eigenaarschap leerlingen; inclusief en divers onderwijs en strategisch, inclusief en duurzaam personeelsbeleid.*

In het PO is vooral een accent gelegd op onderwijskwaliteit, daarmee aansluitend op enerzijds de eigen visie en anderzijds de verbeteropdracht vanuit de inspectie. Begin 2025 is een positieve beoordeling afgegeven.

De groei van het Rudolf Steiner College in Rotterdam leidt nog steeds tot aanpassen en consolideren van de kracht van de school: het samen staan voor de antroposofische uitgangspunten en deze als inspiratie tot uiting brengen in de les, of op het podium van een kooruitvoering in De Doelen (maart 2024). Organisatorische knelpunten uit het verleden zijn inmiddels opgelost: een goed lesrooster dat ruim op tijd beschikbaar is, goed functionerende schoonmaak en het binnen het beschikbare budget afronden van bouwplannen om de groei te kunnen huisvesten en zo met name de gewenste kwaliteit in het muziekonderwijs aan te kunnen (blijven) bieden.

Het Marecollege bevindt zich in een regio waarin het aantal leerlingen wat terug loopt, hetgeen te merken is in de aanwas. Bij de aanmeldingen begin 2025 bleek dat er 100 leerlingen zich hadden ingeschreven. Dat is het laagste aantal in 10 jaar tijd.

De voorgenomen fusie met Rijnstreek biedt mogelijkheden om de samenwerking tussen de scholen verder te versterken en de doorstroom van de Leidse vrijeschool PO naar het Marecollege te stimuleren. De schoolleiding is inmiddels geruime tijd op sterkte, waardoor de stabiliteit is toegenomen. Een voortdurend project is om de kennis van de antroposofie meer bedding te geven binnen de school: de stappen die daarin gezet worden, worden door de medewerkers zeer gewaardeerd.

De Vrije School Den Haag (VO) kreeg in 2024 te maken met een daling van de instroom, waardoor voor de zomer bezuinigingen gerealiseerd moesten worden om tekorten in 2025 te voorkomen. Dit is voortvarend en in goede harmonie opgepakt en vormgegeven. Ondertussen zijn nieuwe leerlingen begin 2025 warm gemaakt voor de school middels succesvolle Masterclasses in het periode

¹ Internationaal Georiënteerd Basis Onderwijs

onderwijs. Begin 2025 bleek dat de instroom met 97 leerlingen meer was dan in 2024, maar nog niet op het gewenste niveau zit.

De nieuwbouwplannen in 2027 geven een goede nieuwe dynamiek, die naar verwachting ook meer nieuwe leerlingen zal trekken.

De Vrijeschool Den Haag PO heeft begin 2025 het predicaat voldoende van de inspectie terugverdiend: hier is heel hard aan gewerkt en de positieve waardering is dan ook meer dan verdiend. De school zet in op het zijn van een hedendaagse vrijeschool die midden in de maatschappij staat, met respect voor de waarden en vaardigheden die in het verleden zijn ontwikkeld. Inmiddels is de sfeer harmonieus, neemt de instroom van leerlingen weer toe en staat de school ook landelijk te boek als een vooruitstrevende school waar nieuwe leraren graag komen werken.

De International Waldorf School The Hague (IWSTH) is na meer dan vijf jaar uitgegroeid tot een volwaardige, zelfstandige school. In juni is dit bij de beoordeling door de inspectie ook als zodanig vastgesteld. Op een enkel verbeterpunt na kreeg de school een overtuigende voldoende, voor het eerst in haar bestaan. Ook lukt het om met de beperkte omvang van ca. 90 leerlingen binnen de financiële kaders ongeveer 60 nationaliteiten te bedienen.

Fusie met drie vrijescholen PO (Rijnstreek)

In augustus zijn de gesprekken over een fusie met de drie basisscholen in Leiden (Mareland), Alphen aan den Rijn (Ridderspoor) en Zoetermeer (Vuurvogel) hervat. Bij alle betrokkenen was er veel enthousiasme om deze stap te zetten, waardoor het mogelijk bleek om af te koersen op een fusie per 1 augustus 2025. Begin 2025 zijn de verdere voorbereidingen getroffen en liggen beide stichtingen op koers binnen het fusietraject.

Bestuurlijk handelen

In juni 2024 heeft de inspectie het vierjaarlijkse onderzoek uitgevoerd naar het bestuurlijk handelen. De inspectie hanteert bij het onderzoek een onderzoekskader (Besturing, Kwaliteitszorg en Ambitie, BKA) dat bestaat uit 3 kwaliteitsgebieden. Het oordeel van de inspectie is dat één van de onderdelen van het onderzoekskader (de uitvoering en kwaliteitscultuur) onvoldoende is. Het gaat hierbij vooral om het verbeteren van de kwaliteitscyclus, onder meer door de doelen helder en eenduidig te formuleren en dan met name de doelen van de wettelijke eisen rond passend onderwijs. De overige twee onderdelen van het inspectiekader (visie, ambities, doelen en evaluatie, verantwoording en dialoog) zijn door de inspectie als voldoende beoordeeld.

Met betrekking tot de uitvoering en kwaliteitscultuur is een verbeterplan in werking gezet. De verwachting is dat de stichting bij de herbeoordeling in 2025 op dit onderdeel weer een voldoende zal krijgen.

Persoonlijke noot

Het jaarverslag 2024 heeft betrekking op het kalenderjaar 2024, waarin Artho Jansen gedurende de gehele periode als bestuurder heeft gefungeerd. Het opstellen en afronden van dit verslag is echter onder mijn verantwoordelijkheid gebeurd. Hier en daar zijn beleidsontwikkelingen opgenomen die doorlopen in de tijd en – mede door de overdracht van het bestuur – nadrukkelijker in mijn blikveld liggen. Ik kijk ernaar uit om volgend jaar het bestuursverslag te schrijven over het jaar waarin ik zelf volledig verantwoordelijk was voor het bestuur.

Tot slot wil ik alle medewerkers, leerlingen en ouders bedanken voor hun inzet: gezamenlijk vormen we een gemeenschap waarbij de idealen van het vrijeschoolonderwijs verbindend zijn. Het enthousiasme, de betrokkenheid en de inzet was in het afgelopen kalenderjaar opnieuw duidelijk voelbaar en blijkt onder meer uit de blijvende belangstelling van leerlingen (ondanks de incidentele schommelingen in de aanmeldingen) om zich bij onze scholen aan te melden en uit de leraren die zich – ondanks de krapte op de arbeidsmarkt – gemotiveerd bij ons melden om zich over onze leerlingen te ontfemen.

Sebastiaan Cooman
Bestuurder ZWN

2. Het schoolbestuur ZWN

De missie van de vrijescholen ZWN is dat leerlingen de aandacht krijgen die nodig is om zich in hun denken en doen te kunnen ontwikkelen tot kritische, sociaal betrokken en initiatiefrijke, vrijdenkende, creatieve mensen. Vrijeschoolonderwijs is daarbij onderscheidend omdat er een breed aanbod voor alle leerlingen wordt verzorgd, verbonden aan de ontwikkelingsfasen van de leerlingen. Dit wordt zichtbaar in de onderbouw waarin de leraar een sociaal fundament legt om optimaal te kunnen werken in latere jaren. Hierbij wordt de nadruk gelegd op de ontwikkeling van het kritische denken verbonden aan het gevoelsleven en getoetst aan de praktijk.

De visie van ZWN is gebaseerd op de pedagogische opdracht, geïnspireerd op dit citaat van Rudolf Steiner: *"De vraag is niet wat de mens moet kunnen en weten om zich in de bestaande sociale orde te kunnen voegen, maar wat er in aanleg in de mens aanwezig is en in hem ontwikkeld kan worden. Pas dan kan de opgroeiende generatie de maatschappij steeds opnieuw met nieuwe krachten verrijken."*

2.1 Organisatie

Contactgegevens

Naam: Stichting Vrijescholen Zuidwest Nederland
Bestuursnummer: 95785
KvK-nummer: 40407209
Adres: Waalsdorperweg 12, 2597 JB in Den Haag
Telefoonnummer: 070-3244300
Website: <https://www.vszh.nl>

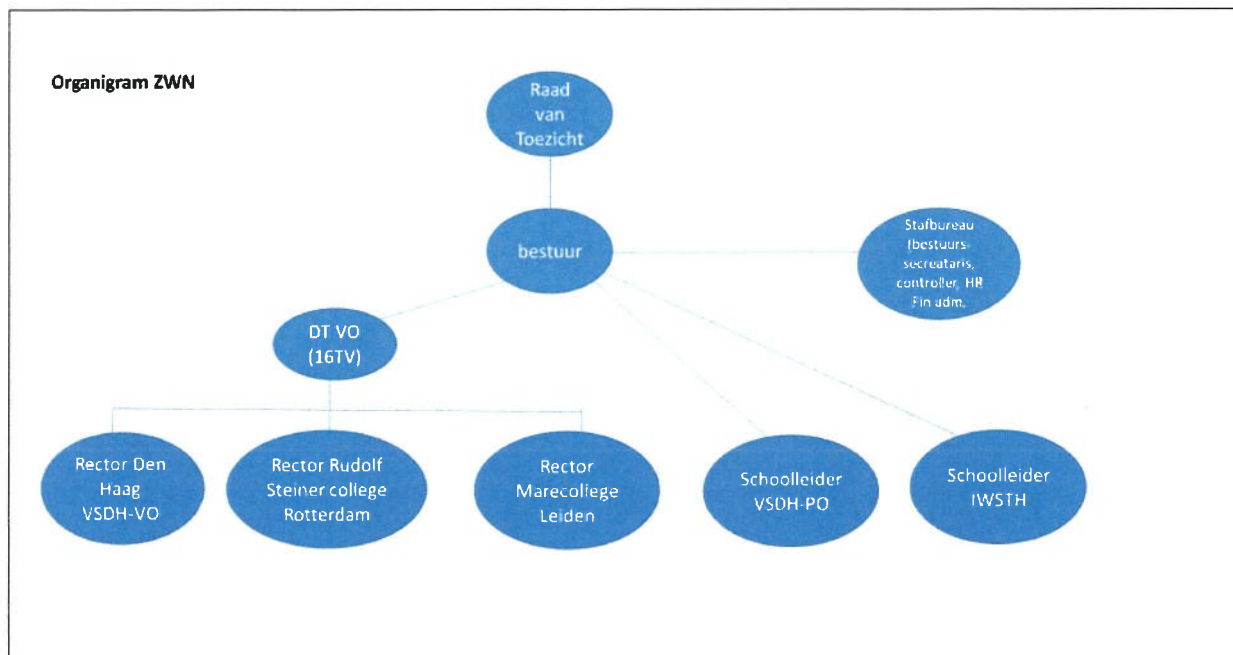
Bestuur

Naam	Functie	Nevenfuncties (onbetaald)
Sebastiaan Cooman	Bestuurder	Voorzitter Heerengenootschap de Coolsingers Penningmeester Stichting Sanumaya Algemeen lid bestuur vereniging voor vrijescholen.

Scholen

Naam school	BRIN-nummer	Website school
VO – Rudolf Steiner College (Rotterdam)	16TV-01 + 16TV-04	https://rudolfsteinercollege.nl
VO – De Vrije School Den Haag (VO)	16TV-00	https://vo.devrijeschooldenhaag.nl/
VO – Marecollege (Leiden)	16TV-02	https://www.marecollege.nl
PO – Den Vrije School Den Haag (PO)	05WB-00	https://www.devrijeschooldenhaag.nl
PO – IWSTRH (den Haag)	05WB-01	https://www.internationalwaldorfschool.nl/

Schematisch ziet de leidinggevende structuur van de organisatie er als volgt uit:

2.2 Visie ZWN

De stichting Vrijescholen Zuidwest Nederland stelt zich ten doel om onderwijs te verzorgen dat bijdraagt aan de individuele ontwikkeling van iedere leerling. Centraal staat een evenwichtige ontwikkeling van denken, voelen en willen, waarin cognitieve, kunstzinnige en sociale vorming gelijkwaardig aan bod komen. Niet de leerstof staat centraal, maar de ontwikkelingsmogelijkheden van het kind in een bepaalde levensfase. De leerstof is daarmee ontwikkelingsstof: betekenisvol en afgestemd op de leeftijd van de leerling. Leerlingen worden gestimuleerd om hun eigen talenten, interesses en idealen te ontdekken en te ontplooiën, zodat zij gemotiveerd en vanuit een innerlijke gerichtheid hun plaats in de samenleving kunnen innemen.

Deze visie sluit nauw aan bij het werk van professor Gert Biesta, die drie functies van goed onderwijs onderscheidt: **kwalificatie** (kennis en vaardigheden), **socialisatie** (leren omgaan met de wereld en anderen) en **subjectwording** (worden wie je bent). ZWN erkent het belang van persoonsvorming en burgerschapsvorming in een diverse samenleving, en biedt leerlingen daarin ruimte via vakken waarin samenwerken en waardering voor verschillen centraal staan – onder meer in de ambachtelijke en kunstzinnige vakken. Tegelijkertijd wordt gestreefd naar een stevige cognitieve ontwikkeling en zorgvuldige voorbereiding op de landelijke einddoelen en examens.

Vanuit deze pedagogische grondslag geeft het bestuur van ZWN op de volgende wijze invulling aan haar kernactiviteiten:

1. Het bestuur stelt een strategische koers vast die de wettelijke kaders verbindt met de antroposofische mensvisie en het pedagogisch-didactisch kompas van het vrijeschoolonderwijs.
2. Het waarborgt de onderwijskwaliteit door een integrale kwaliteitscyclus waarin opbrengstgericht en ontwikkelingsgericht werken in balans zijn, met oog voor levensfaseontwikkeling en leerplangetrouw onderwijs.
3. Financieel beleid wordt doelmatig en transparant gevoerd, met structurele ruimte voor vrijeschool-specifieke elementen zoals jaarfeesten, euritmie en scholing in menskunde.
4. In het werkgeverschap staat de professionele en biografische ontwikkeling van medewerkers centraal, met aandacht voor scholing, vitaliteit en innerlijk leiderschap.
5. De governance is stevig ingebed in een bestuurlijke structuur die samenspel zoekt met medezeggenschap, Raad van Toezicht en externe partners; de gemeenschap binnen en rondom de scholen wordt actief betrokken.
6. Schoolgebouwen worden ontwikkeld en onderhouden als pedagogische ruimten, waarin leerlingen zich fysiek, sociaal en innerlijk kunnen ontwikkelen.

7. Het bestuur legt verantwoording af aan overheid en samenleving, en draagt actief bij aan de positionering van het vrijeschoolonderwijs in een bredere maatschappelijke context. Deze kernactiviteiten zijn nader uitgewerkt in de schoolplannen 2023–2027 voor het primair en voortgezet onderwijs en in het schoolplan van de internationale vrijeschool (2024). Ze vormen samen de basis voor een toekomstgerichte ontwikkeling van vrijeschoolonderwijs in Zuidwest Nederland.

2.3 Besturing

Governance

- De beginselen van good governance zijn vertaald in de bestuurlijke structuur en de stichting onderschrijft de Code Goed Onderwijsbestuur van de VO Raad. Er is sprake van één bestuurder en een raad van toezicht, waarmee (bestuurs)uitvoering en toezicht functioneel gescheiden zijn. Dit is nader uitgewerkt in de statuten, in het reglement raad van toezicht, bestuurder, rector/schoolleider en in het toezichtkader ZWN.
- Voor de drie VO-vestigingen is een medezeggenschapsraad (mr) ingericht die drie keer per jaar bijeenkomt, samen met de bestuurder en de raad van toezicht. Verder zijn er op de scholen zogenaamde vestiging medezeggenschapsraden (vmr) die zes per jaar overleggen met de rectoren. Het PO heeft een aparte mr die overlegt met de schoolleider. Onder deze mr valt een commissie die de inspraak op de Internationale school behartigt.
- Omdat sprake is van VO-scholen en PO-scholen en twee brinnummers, is het niet verplicht om een gmr te benoemen. In 2024 is desondanks afgesproken dat beide mr-en desondanks drie keer per jaar gezamenlijk vergaderen over de stichtingsbrede onderwerpen met de bestuurder. Ook overleggen zij een keer per jaar gezamenlijk met de raad van toezicht en 1 keer per jaar apart.
- De scholen hebben een contactouder overleg, waarbij vanuit elke klas een ouder vertegenwoordigd is. In dit overleg worden de ontwikkelingen van de afzonderlijke scholen besproken. Vanuit de medezeggenschapsraden wordt er naar gestreefd een verbinding te leggen met dit overleg.

Externe contacten

- ZWN is lid van de Vereniging voor vrijescholen, de VO-Raad, de VO-werkgeversvereniging De Coöperatie (zowel voor PO als voor VO), de PO-Raad en de VBS. Met deze instellingen vindt een intensieve uitwisseling plaats, waarbij enerzijds sprake is van belangenvertegenwoordiging, anderzijds van kennisuitwisseling.
- De vijf scholen hebben via de rector/schoolleider en/of de bestuurder contacten met de gemeente en andere schoolbesturen. Deze contacten betreffen onder meer de onderwerpen zorg, orde/handhaving, subsidies en huisvesting. Waar nodig en zinvol neemt de bestuurder het voortouw in de lokale contacten, met name bij de bouwplannen.
- Het Rudolf Steiner College in Rotterdam werkt samen met de stichting LMC, onder de naam Young Waldorf School Rotterdam (<https://www.youngrotterdam.nl/waldorf-school>). Deze afdeling is gehuisvest bij de Young Businessschool Rotterdam. Onder eindverantwoordelijkheid van het LMC wordt onderwijs gegeven aan vmbo basis/kaderleerlingen volgens de uitgangspunten van het vrijeschoolonderwijs. Vanuit ZWN worden leraren gedetacheerd aan het LMC.
- In 2022 is een vergelijkbare constructie van start gegaan in Den Haag bij het Maris College (Maris Waldorf) in samenwerking met VO-Haaglanden: een vmbo basis/kaderstroom gebaseerd op de vrijeschool pedagogie en didactiek. Wegens gebrek aan leerlingen is deze stroom helaas in 2024 beëindigd.
- Alle drie de VO-scholen vormen samen met andere scholen een Opleidingsschool. De scholen leiden studenten op tot docenten, samen met de aangesloten hogeschool. Op de scholen zijn werkplekbegeleiders opgeleid en is een schoolopleider aangesteld.
- In Delft is in 2023 door ouders een VO-vrijeschool gestart onder de naam Mercurius. ZWN heeft het initiatief inhoudelijk gesteund bij de aanvraag en biedt onderwijskundige ondersteuning bij de opstart. De beide stichtingen onderhouden sindsdien nauw contact.

2.4 Naleving branchecodes goed bestuur

ZWN volgt de code goed bestuur zoals deze is beschreven door de VO Raad en de PO Raad. Het toezichtkader van ZWN is afgestemd op deze codes. De stichting beschikt over een klokkenluidersregeling en haar jaarverslag wordt jaarlijks gepubliceerd op de bestuurswebsite (<https://www.vszh.nl/>) en op de sites van de scholen.

2.5 Horizontale verantwoording

Op de scholen wordt veel tijd en aandacht besteed aan de betrokkenheid van medewerkers, ouders en leerlingen. Dit gebeurt in de pedagogische vergaderingen, leerlingenraden, de (vestigings)mr-en en in de contactouder-overleggen. Op deze plekken wordt verantwoording afgelegd over het gevoerde beleid en worden nieuwe ontwikkelingen en voornemens besproken.

3. Verantwoording van het beleid

3.1 Onderwijs en kwaliteit

3.1.1 Vrijeschool onderwijskwaliteit en doelstellingen

Vrijescholen hebben eigen kwaliteitseisen bepaald, aanvullend op het inspectiekader. ZWN baseert haar opvatting over de kwaliteit van onderwijs op de vrijeschoolpedagogiek, onder meer bestaande uit een evenwicht in het onderwijs tussen hoofd, hart en handen. Deze visie sluit goed aan bij het gedachtengoed van professor Gert Biesta². Hij onderscheidt drie functies ten aanzien van de kwaliteit van onderwijs (kwalificatie, socialisatie en subjectwording (zie ook 2.2):

De vrijescholen willen alle drie deze functies goed invullen. Daarbij heeft de subjectwording van de leerlingen een hoge prioriteit. Dit vraagt veel tijd en energie van leerlingen en leraren, energie die andere scholen wellicht benutten om te komen tot een bovengemiddelde kwalificatie.

De VO scholen van ZWN nemen deel aan een landelijk visitatiesysteem van vrijescholen, om meer zicht te krijgen op socialisatie en subjectwording. Tijdens de visitatie bezoeken worden de kwalificatie, socialisatie en subjectwording in onderlinge samenhang bekeken. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de methodiek van waarderend onderzoek. Deze landelijke cyclus is in 2022 weer opgestart na een periode van stilte ten gevolge van corona. In 2022 is het Marecollege gevisiteerd. In 2024 is Den Haag VO gevisiteerd en in 2025 wordt Rotterdam gevisiteerd.

3.1.2 Onderwijsprestaties PO

De Vrije School Den Haag (Abbenbroekweg)

In de afgelopen periode is hard gewerkt aan het verbeteren van de onderwijskundige opbrengsten en de onderwijskwaliteit. Dit heeft er toe geleid dat de school begin 2025 een voldoende beoordeling heeft ontvangen van de inspectie. De opbrengsten in de afgelopen jaren gestegen zijn en liggen voor de meeste onderdelen boven het landelijk gemiddelde.

Ook de advisering naar havo en vwo ligt hoger dan het landelijk gemiddelde. Omdat de leerlingenpopulatie relatief kansrijk is, ligt een score boven het gemiddelde voor de hand, maar tegelijkertijd wordt veel onderwijstijd besteed aan persoonsontwikkeling en socialisatie (soms geïntegreerd), waardoor er minder tijd beschikbaar is om aan cognitieve aspecten te besteden. Desondanks sluiten de cognitieve resultaten (zie onder) goed aan bij vergelijkbare scholen.

	De Vrije School Den Haag	Vergelijkbare scholen	Inspectiegrens
Fundamenteel (1F)	96,8%	97,7%	85%
Streefniveau (2F/1S)	68,5%	67,7%	58.9%

De opbrengsten liggen voor 1F net onder het percentage van vergelijkbare scholen, terwijl het streefniveau (2F,1S) daarboven ligt. Daarbij liggen beide scores ruim boven de inspectiegrens. Het bestuur hanteert een meer ambitieuze norm, mede gelet op de samenstelling van de ouderpopulatie: de norm, die in afstemming met de school wordt gehanteerd, is "boven het landelijk gemiddelde van vergelijkbare scholen". Ten aanzien van het streefniveau (2F/2S) is deze ambitie gerealiseerd.

² Biesta, Gert (2009). *Goed onderwijs en de cultuur van het meten*

Uitstroom-adviezen 2024		
	School	Landelijk
Pro/bb/kb	3,1%	25,4%
Vmbo-t	15,6%	16,4%
Vmbo-t/havo	12,5%	10,3%
Havo	18,8%	16,1%
Havo/vwo	31,1%	10,9%
Vwo	18,8%	18,6%

Uit de uitstroom-adviezen blijkt dat meer leerlingen uitstromen naar respectievelijk vmbo-t, havo, havo/vwo en vwo dan de landelijke cijfers laten zien.

Inspectie-oordeel PO

Afgezien van deze positieve opbrengsten waren verbeteringen in het onderwijsproces nodig. In 2022 kreeg de school de kwalificatie *zeer zwak* van de inspectie. In 2023 is dit oordeel bijgesteld naar onvoldoende. Begin 2025 is dit omgezet naar een voldoende beoordeling. In de verbeterplannen is vooral gewerkt aan het analyseren van de opbrengsten en deze toepassen bij het verbeteren van de lessen, gericht op de individuele behoeften van leerlingen. De leerkrachten zijn gemotiveerd om deze verbetering te maken. Desondanks is een nieuwe herstelopdracht gegeven die betrekking heeft op leerlingen die extra uitdaging nodig hebben. De lessen moeten nog beter afgestemd worden op de onderwijsbehoefte van deze leerlingen. Dit punt was reeds opgenomen in de eigen jaarplannen van de school en sloot goed aan bij de eigen evaluatie. Het komende jaar wordt hier aan gewerkt.

International Waldorf School The Hague (IGBO)

Voor internationale scholen is er geen verplichting tot het publiceren van opbrengsten omdat leerlingen normaal gesproken in groep 7 (klas 5) naar de middelbare school gaan. Onze leerlingen blijven tot klas 6 en stromen daarna door naar het internationaal onderwijs met het IB curriculum (IB-MYP 2). De school volgt het kwaliteitskader van de inspectie gericht op internationaal onderwijs (IGBO).

3.1.3 Onderwijsprestaties VO

De onderwijsprestaties worden beoordeeld aan de hand van vier aspecten van het zogenaamde onderwijs resultatenmodel van de inspectie van het onderwijs. In 2025 wordt dit model geëvalueerd, maar in 2024 was dit nog van kracht. Het gaat om de volgende vier aspecten: de onderwijspositie ten opzichte van het schooladvies, de onderwijssnelheid onderbouw, het onderwijssucces bovenbouw en de examencijfers. De scholen scoren hier volgens de onderwijskaart van de inspectie in 2025 als volgt.

	Den Haag	Rotterdam	Leiden
<i>onderwijspositie ten opzichte van schooladvies op bouwpositie</i>	Boven de norm	Boven de norm	Boven de norm
<i>onderwijs snelheid onderbouw</i>	Boven de norm	Boven de norm	Boven de norm
<i>Onderwijssucces bovenbouw</i>			
- mavo	Boven de norm	Onder de norm	Boven de norm
- havo	Onder de norm	Boven de norm	Boven de norm
- vwo	Boven de norm	Boven de norm	Boven de norm
<i>Examencijfers</i>			
- mavo	Boven de norm	Boven de norm	Boven de norm
- havo	Boven de norm	Boven de norm	Boven de norm
- vwo	Boven de norm	Boven de norm	Boven de norm

Met deze positieve beoordelingen komen alle afdelingen boven de norm. Dit is een verbetering ten opzichte van vorig jaar, toen nog twee afdelingen onder de norm zaten.

De examencijfers in 2024 zoals gepresenteerd in Vensters , geven daarbij het volgende beeld.

Examenresultaten

De inspectie kijkt, voor de beoordeling van de onderwijskwaliteit, naar de examencijfers ten opzichte van de inspectienorm. Het is een van de indicatoren van het onderwijsresultatenmodel. De examens in 2024 zoals gepresenteerd in Vensters geven daarbij het volgende beeld:

	2023	2024	3 jaar gemiddeld	Norm Inspectie	CE-school	CE- landelijk
Rotterdam						
Mavo	6,09	5,93	6,00	6,06	5,9	6,38
Havo	6,20	6,29	6,19	6,16	6,3	6,44
Vwo	6,40	6,14	6,26	6,03	6,0	6,6
Leiden						
Mavo	6,84	6,73	6,73	6,14	6,3	6,38
Havo	6,49	6,59	6,57	6,23	6,6	6,44
Vwo	6,73	6,61	6,52	6,17	6,1	6,6
Den Haag						
Mavo	6,35	5,97	6,13	6,10	6,0	6,38
Havo	6,22	6,24	6,13	6,21	6,1	6,44
Vwo	6,27	5,98	6,05	6,09	6,0	6,6

Conclusies:

- In Rotterdam ligt het 3-jaarsgemiddelde voor twee afdelingen boven de inspectienorm. Het 3-jaarsgemiddelde van de mavo is in 2024 gedaald en komt daarmee onder de inspectienorm. De verbeterplannen om weer boven de norm te komen zijn in gang gezet.
- In Leiden ligt het 3-jaarsgemiddelde voor alle afdelingen (ruim) boven de inspectienorm.
- In Den Haag liggen de havo en het vwo met het driejaarsgemiddelde onder de inspectienorm. De mavo ligt daarboven. Ook hier zijn verbeterplannen ingezet, waarbij externe ondersteuning wordt ingezet.
- Voor de meeste afdelingen op alle scholen geldt dat zij onder het landelijk gemiddelde liggen, met uitzondering van de havo in Leiden.

Slagingspercentages examenjaren 2020-2024 (afkomstig uit Vensters)

Rotterdam	VWO	HAVO	MAVO
2020	100	96	100
2021	96	93	93
2022	95	84	93
2023	85	86	83
2024	75,0	88,8	79,7
Leiden			
2020	100	100	100
2021	100	91	100
2022	96	100	98
2023	95	93	98
2024	91,3	91,7	95,3
Den Haag			
2020	100	98	99
2021	90	96	98
2022	83	89	98
2023	87	91	95
2024	83,3	74,0	87,7
Landelijk 2024	90,8	88,0	91,4

De slagingspercentages liggen bij meerdere afdelingen boven het landelijk gemiddelde: in Leiden bij alle afdelingen en in Rotterdam voor de havo. In Rotterdam liggen de slagingspercentages van de afdelingen vwo en mavo onder het landelijk gemiddelde. In Den Haag liggen de slagingspercentages

bij alle afdelingen onder het landelijk gemiddelde. De school heeft externe ondersteuning in groepen om hier verbetering in aan te brengen.

Tevredenheid en veiligheid

Via www.scholenopdekaart.nl is nadere informatie te vinden over de afzonderlijke scholen. Daar is onder meer de waardering van leerlingen opgenomen .b.t. tevredenheid, welbevinden en de mate waarin de veiligheid niet is aangetast dan wel ervaren wordt:

	Tevredenheid	Welbevinden	(on) Aangetaste veiligheid	Ervaren veiligheid
Den Haag	6,0	7,3	9,4	6,4
Leiden	6,5	7,2	9,3	6,5
Rotterdam	5,7	7,5	9,4	6,5
Landelijk	6,3	7,3	9,1	6,8

De bovenstaande tabel laat zien dat de tevredenheid in Leiden boven het landelijk gemiddelde scoort, in Den Haag en Rotterdam ligt dit daaronder. Het welbevinden ligt grotendeel op of boven het landelijk gemiddelde. De (on)aangetaste veiligheid ligt hoger dan het landelijk gemiddelde, terwijl de ervaren veiligheid daar weer onder ligt.

Klachten

In 2024 is een klacht ingediend bij de bestuurder. Het betrof een klacht van een leerling die na een proefperiode niet werd toegelaten als zij-instromer. Ondanks dat de leerling niet bij de school is ingeschreven, is de klacht door de GCBO behandeld en heeft de commissie de klacht ongegrond verklaard.

Toegangsbeleid

De scholen zijn voor alle leerlingen, die beschikken over de vereiste PO-adviezen toegankelijk. Omdat de scholen uitgaan van een doorgaande leerlijn van klas 1 PO tot klas 6 in het VO is een voorrangsregel van kracht voor leerlingen die de vrijeschool PO hebben afgerond.

3.2 Schoolplannen en beleidsjaarplannen per school

De ZWN-brede beleidsdoelstellingen zijn vastgelegd in het Schoolplan ZWN 2023-2027, één voor het PO en één voor het VO. Beide schoolplannen zijn in 2023 herzien en herijkt. In beide schoolplannen worden de beleidsmatige speerpunten voor vier jaar beschreven, tevens is uitgewerkt hoe de onderwijsontwikkeling van ZWN is vormgeven, evenals personeelsbeleid, kwaliteitsbeleid en financiën.

De genoemde thema's uit het Schoolplan zijn vervolgens uitgewerkt in concrete doelen en acties in de beleidsjaarplannen van de afzonderlijke vestigingen. Deze worden jaarlijks in samenspraak met de bestuurder, de (v)mr en in afstemming met de leraren vastgesteld. Het onderstaande overzicht benoemt de doelen die (ten dele) binnen de scholen in de afgelopen periode gerealiseerd zijn. De bestuurder monitort en stuurt met name de doelen die aansluiten bij het Schoolplan.

Voor het schooljaar 2023/2024 waren onder meer de onderstaande doelen geformuleerd.

Thema	Den Haag VO	Realisatie
Aandacht voor vrijeschool pedagogiek (onderwijs)	- Mavo-stroom herinrichten: aansluiting hao/vmbo-k/k - Visietraject: geven we het onderwijs dat we willen geven? - Borging van antroposofie in de school via pedagogische vergaderingen	Gerealiseerd
Eigenaarschap leerlingen (onderwijs)	- Toekomstbestendig maken van ons profiel- en vakkenaanbod - Aansluiten bij de leerbehoefte van de leerling en de traditionele pareltjes behouden. Gesprekken/ arena's organiseren met collega's/ ouders en leerlingen	Gerealiseerd

Inclusief onderwijs (onderwijs)	Het lerarenteam gaat o.l.v. een werkgroep aan de slag met de inclusiviteitsvraagstukken	Gerealiseerd
Strategisch, inclusief en duurzaam personeelsbeleid (personeel)	Beleid vaststellen en implementeren mbt kennis nieuwe leraren tav vrijeschool-onderwijs.	Gerealiseerd
Duurzaam huisvestings- en voedingsbeleid (bedrijfsvoering)	Duurzame huisvesting realiseren in 2026/2027 Beleid m.b.t. mobieltjes	Bouwvoorbereidingen zijn getroffen, mobiel-beleid is ingevoerd

Thema	Leiden	Realisatie
Aandacht voor vrijeschool pedagogiek (onderwijs)	- Verbetering balans lestabel - Verlaging toetsdruk - Verbetering welbevinden leerlingen - Doorlopende leerlijn 'leren leren' ontwikkelen van klas 7 t/m eindexamen (hoort bij 2.) - Ontwikkelen brugklassen - Basisvaardigheden	Gerealiseerd
Eigenaarschap leerlingen (onderwijs)	- Leerlingen denken actief mee over de invulling schoolfeesten - Tevredenheid van leerlingen neemt toe, o.a. over betrokkenheid bij beleid.	Gerealiseerd
Inclusief onderwijs (onderwijs)	- Vergroten van bewustzijn van medewerkers met betrekking tot taalgebruik en inclusie - Toename bewustwording van (gebrek aan) inclusiviteit	Gerealiseerd
Strategisch, inclusief en duurzaam personeelsbeleid	- Uitbreiden ontspanningsaanbod (zoals massage) - Afname van het ziekteverzuim - Inzet van preventiecoach	Gerealiseerd, ziekteverzuim ligt nu op 6,7%: in 2025 wordt gewerkt aan verdere daling
Duurzaam huisvestings- en voedingsbeleid (bedrijfsvoering)	- Afschaffen enkelvoudig gebruik bekertjes per 1.1.24 - Vermindering wegwerpmateriaal kantine - Richtlijnen duurzaam inkoopbeleid - Leerlingen laten werken aan duurzame oplossingen op school	Gerealiseerd

Thema	Rotterdam	Realisatie
Aandacht voor vrijeschool pedagogiek	- Docenten bekend met Algemene menskunde. - Docenten kennen het vrijeschoolplan voor hun eigen vak.	Gerealiseerd, maar dit thema behoeft blijvende aandacht, ook gezien de nieuwe instroom van leraren
Eigenaarschap leerlingen (onderwijs)	- Verbeteren structuur, begeleiding en bedding in klas 9, meer in gesprek met ouders - Vergroten deelname aan atelieruren en bijeenkomsten van de leerlingenraad: gesprek over tevredenheid. Doorvoeren aangedragen verbeterpunten. - Met leerlingen zoeken naar nieuw rooster met andere leseenheden	Gerealiseerd, deels bevestigd in het verificatie onderzoek van de inspectie op de school
Inclusief onderwijs (onderwijs)	- Losse projecten: bijv koken voor de wijk, Ifthar maaltijd, de school openstellen voor de wijk en aanwezig zijn op informatiemarkten. - In Leerplan vak burgerschap duidelijk benoemen	Gerealiseerd, deels bevestigd door het verificatie onderzoek van de inspectie op de school

Strategisch, inclusief en duurzaam personeelsbeleid (personeel)	• beleid gericht op behoud personeel, • Scholing en ontwikkeling bestaand personeel. • Meehelpen opleiden van aankomende collega's via de Opleidingsschool Rotterdam (OSR).	Gerealiseerd
---	---	--------------

Thema	Den Haag PO	Realisatie
Verbetertraject Inspectie	Realiseren van vervolg verbetertraject Inspectie • Leerkrachtvaardigheden versterken m.b.t. het geven van (verlengde) instructie en spelbegeleiding en sociale vorming. • Verder implementeren van HGW en opbrengstgericht analyseren gebaseerd op (school)normen. • Versterken professionele kwaliteitscultuur dmv Leerkracht. • Verbeteren basisvaardigheden mbt rekenen en taalverzorging. • Verbeteren toets- en trendanalyse en deze bespreken met het team. • Studiedagen rondom concretiseren van een leerlijn burgerschap passend binnen de visie van de school. •	Op alle aspecten vond begin 2025 een beoordeling plaats door de inspectie, die geleid heeft tot een voldoende. Daarmee is de doelstelling gerealiseerd.
Financiën	• Financiën op orde, structurele balans inkomsten/uitgaven	De taakstelling in de begroting is ruim gehaald: het resultaat ligt aanzienlijk hoger dan begroot
Ziekteverzuim	• Verbetering ziekteverzuim (van 10,64% naar 6%) en van de meldingsfrequentie (van 2,65 naar 1,5)	Een daling naar 8,1 % is gerealiseerd, verdere verbeteringen voor 2025 zijn ingezet.

Thema	International Waldorf School The Hague	Realisatie
Groei	• Realiseren van vereiste 90 leerlingen (10 leerlingen boven de grens)	Door de vele internationale schommelingen fluctueert het leerlingenaantal, maar lag in 2024 om en nabij de 90 leerlingen
Financiën	• Financiën op orde, structurele balans inkomsten/uitgaven	De begroting is met scherp aan de wind koersen gerealiseerd
Onderwijs kwaliteitssysteem	• Verbeteren van collectieve vaardigheden leraren (op dezelfde didactische manier werken) mbt ondersteuningsmateriaal, opbrengsten en gebruikte methodes. Ook wordt gebruik gemaakt van peer-coaching bij leerlingen. • Lesplanning geeft zicht op tenminste drie niveaus van de leerlingen en voorziet ondersteuning voor leerlingen met beperkte vaardigheden in het Engels • Burgerschap-competenties worden meer expliciet opgenomen in het curriculum zodat deze aansluiten op de gestelde SOP doelen. • De school ontwikkelt een toetsbeleid waarin de huidige situatie en de toekomstige ontwikkelingen zichtbaar worden. • De school stelt een Schoolplan op (voor de periode 2024-2027)	Alle aspecten zijn gerealiseerd

3.3 Passend onderwijs

De vijf ZWN-scholen zijn aangesloten bij vier verschillende samenwerkingsverbanden: de drie VO scholen in Leiden, Den Haag en Rotterdam bij ieder een eigen verband en Den Haag PO en de internationale school bij het Haagse samenwerkingsverband voor PO, SPPOH. Door de diversiteit aan beleid die werd bepaald door deze samenwerkingsverbanden, hadden scholen de ruimte om in afstemming met deze verbanden te komen tot een zo goed mogelijke begeleiding van leerlingen met

een ondersteuningsbehoefte. Dit leidde er toe dat de sturing vanuit het bestuur beperkt was. De inspectie heeft terecht vast gesteld dat de bestuurlijke sturing hier versterking heeft. In dit kader is met de scholen onderzocht waar overeenkomsten zitten en op deze punten zijn duidelijke taakstellingen afgesproken, waar verantwoording wordt afgelegd op bestuursniveau.

Met betrekking tot de begeleiding, ondersteuning en kwaliteit van de OPP's zijn onder mee de volgende taakstellende afspraken gemaakt voor het komende jaar:

- 100% van de leerlingen met grotere extra ondersteuningsbehoeften heeft een OPP.
- 100% van de begeleidingsplannen is gedocumenteerd in het leerlingvolgsysteem.
- 100% van de OPP's is gedocumenteerd in het leerlingvolgsysteem, geëvalueerd, bijgesteld en verwerkt in het ROD.
- 100% van de leerlingen met een ondersteuningsvraag wordt besproken in het zorgteam.
- Maximum aantal thuiszitters (nog nader te bepalen)

Gestart is met een inventarisatie van de huidige situatie (nul-meting), dit levert het volgende beeld op:

	Rotterdam	Den Haag VO	Leiden	Den Haag PO	IWSTH
Aantal leerlingen met grotere extra ondersteuningsbehoeften met een OPP	46	18	15	3	2
% van de begeleidingsplannen dat is gedocumenteerd in het leerlingvolgsysteem	100	100	100	100	100
Aantal OPP's dat gedocumenteerd is in het leerlingvolgsysteem, geëvalueerd, bijgesteld en verwerkt in het ROD	33	12	15	3	2
% van de leerlingen met een ondersteuningsvraag dat is besproken in het zorgteam.	100	100	100	100	100
Aantal thuiszitters	2	6	5	0	0

Special Needs voorzieningen voor de IWSTH

Voor internationale leerlingen die vergaande extra ondersteuning (*special needs*) nodig hebben zijn de voorzieningen beperkt: er is geen internationaal Speciaal Onderwijs. Dit betekent dat de mogelijkheden om deze leerlingen te bieden wat zij nodig hebben, beperkt is. Samen met het samenwerkingsverband SPPOH en de twee andere schoolbesturen met internationale leerlingen (het Rijnlands Lyceum en de Haagse Schoolvereniging) is het afgelopen jaar getracht om te komen tot een voorziening voor deze leerlingen. Om dit tot een succes te maken is de medewerking van de gemeente Den Haag nodig, waarna internationale werkgevers ook bereid lijken een aandeel te leveren. Hopelijk lukt het in 2025 om te komen tot een passend aanbod voor deze leerlingen die nu tussen wal en schip vallen.

3.4 Personeel en professionalisering

De volgende activiteiten zijn opgepakt in 2024:

- Versterking van de bovenschoolse HR-functie door tijdelijke externe ondersteuning.
- De integriteitscode ZWN is aangepast.
- Er zijn externe vertrouwenspersonen (naast interne vertrouwenspersonen) beschikbaar gesteld voor leerlingen, medewerkers en ouders van de stichting ZWN.
- Er is stichtingsbreed beleid ontwikkeld voor het VO met betrekking tot de bepalingen in de cao over werkdrukmiddelen (PB90).

- Er is een medewerkersportaal met alle relevante informatie en formulieren ontwikkeld. Dit portaal bevindt zich op de startpagina's van de ZWN- scholen
- Er is een strategisch HRM beleid opgesteld
- Er is een onderzoek opgestart naar verhoging van de reiskostenvergoeding voor duurzaam reizen (OV)
- Er is een verzuimtraining georganiseerd voor alle teamleiders van ZWN
- DUO medewerkerstevredenheidsenquêtes zijn in 2024 niet gehouden (eens in de twee jaar), maar begin 2025 is een nieuwe ronde voorbereid.
- Het beleid met betrekking tot medewerkers die ziek uit dienst gaan is herijkt aan de hand van enkele concrete situaties: voorheen kwam dit weinig voor, nu bleek herziening noodzakelijk.
- Er is een coach beschikbaar gesteld die zich vooral richt op de preventie van verzuim wegens burn out klachten
- Er is een online voorlichtingsbijeenkomst georganiseerd voor 57plus medewerkers.

Toelichting personeelsbestand en personele betekenis

Het personeelsbestand van de Stichting Vrijescholen Zuidwest Nederland heeft een centrale betekenis voor de continuïteit, kwaliteit en identiteit van het onderwijsaanbod. Medewerkers geven niet alleen uitvoering aan het curriculum, maar dragen tevens de pedagogische visie van het vrijeschoolonderwijs, waarin de ontwikkeling van hoofd, hart en handen centraal staat. Dit geldt met name voor docenten. De stichting beschikt over een stabiel team met relatief weinig personeelsverloop, wat de continuïteit en onderwijskwaliteit ten goede komt. Tegelijkertijd wordt actief ingezet op verjonging en kennisoverdracht via twee opleidingsscholen, waar studenten en startende leraren begeleid worden in hun professionele en pedagogische ontwikkeling.

Binnen de stichting zijn verschillen zichtbaar in leeftijdsopbouw; zo kent het voortgezet onderwijs in Den Haag een relatief oudere personele samenstelling. Dit vraagt op termijn om strategisch personeelsbeleid, gericht op duurzame inzetbaarheid en opvolging. Het leeftijdsbewust personeelsbeleid is hier een voorbeeld van. Daarnaast wordt ook gekeken naar de mate van afhankelijkheid van bepaalde medewerkers of sleutelposities (opleiden van eigen mensen), de impact van personeelsverloop of vergrijzing op het onderwijs, en de wijze waarop personeelsbeleid bijdraagt aan het realiseren van de strategische doelen. In het bijzonder geldt voor vrijescholen dat het team niet alleen kennis en vaardigheden overdraagt, maar ook verantwoordelijk is voor het levend houden, ontwikkelen en borgen van de pedagogische en antroposofische visie.

Uitkeringen na einde dienstverband

Hoewel het personeelsbestand overwegend stabiel is, is in 2024 is echter gebleken dat onvoldoende gestuurd is op het tijdig begeleiden en afronden van trajecten van medewerkers die ziek uit dienst zijn gegaan. Door onderbezetting op de HR-afdeling zijn enkele dossiers te lang blijven liggen, waardoor hogere financiële reserveringen moesten worden opgenomen om toekomstige uitkeringskosten te dekken. Deze situatie is herkend en heeft geleid tot versterking van het HR-beleid. Per 2025 is een HR-adviseur aangesteld met als expliciete opdracht om tijdiger te sturen op verzuimbegeleiding, dossieropbouw en re-integratie, met als doel de financiële risico's te beperken en medewerkers duurzaam inzetbaar te houden.

Lerarentekort

Zoals in de inleiding kort is aangestipt, merken de scholen het lerarentekort. Dat uit zich vooral doordat er op vacatures minder gereageerd wordt en het aantal sollicitanten afneemt. Ondanks dit gegeven lukt het nog steeds om de vacatures te vervullen. Dat heeft ook te maken met de onderwijsvorm; het vrijeschool onderwijs probeert bij leerlingen – maar ook bij docenten – een vlam te ontsteken. Door ontwikkeling centraal te stellen, kunnen leerkrachten blijven groeien en is er veel ruimte om eigen materiaal te ontwikkelen en daarmee voor een groot deel de eigen baan. Die autonomie trekt mensen die op zoek zijn naar andere vormen van onderwijs.

Naleving regelgeving en VOG's

Jaarlijks ziet de externe accountant toe op de wettelijke naleving van relevante regelgeving. Vastgesteld is dat ZWN in 2023 de regelgeving naar behoren heeft nageleefd, op één aspect na: het is niet in alle gevallen gelukt om de VOG's op het moment van indiensttreding te realiseren. Begin 2024 is de aanname-procedure geëvalueerd en zijn maatregelen genomen om te komen tot een heldere taakverdeling tussen de scholen en het administratiekantoor om te voorkomen dat medewerkers een dienstverband krijgen voordat de VOG ontvangen is. Wij hebben onze accountant niet de opdracht gegeven om de werkzaamheden zoals opgenomen in de bijlage IV bij het Onderwijsaccountantsprotocol inzake de tijdige aanwezigheid van de VOG in verslagjaar 2024 uit te voeren. De verantwoording via de bestuurder aan de Raad van Toezicht plaatsvindt. Wel is het protocol voor het aanvragen van de VOG en de tijdigheid hiervan, vastgelegd in een protocol. Opgemerkt dient te worden dat dit nog niet waterdicht is voor medewerkers die vanuit een ZZP constructie of incidentele gastles een activiteit binnen de scholen verrichten. Dit moet worden aangescherpt.

Nieuwe VOG's in 2024	VOG aanwezig op ingangsmoment	VOG te laat aanwezig (tussen 1 en 5 rapporteert u met <5)	VOG niet aanwezig (tussen 1 en 5 rapporteert u met <5)
Nieuwe medewerkers in loondienst	51	1	5
Nieuwe personen niet in loondienst met een VOG-verplichting	15	5	6

3.4 Huisvesting en facilitaire zaken

In 2024 speelden de volgende ontwikkelingen op gebied van bedrijfsvoering binnen ZWN:

- de schoonmaak in Rotterdam was sterk onder de norm. In overleg met het schoonmaakbedrijf is de opdracht teruggegeven en is besloten om voor de duur van het contract een andere partij te contracteren. Deze partij is in 2024 gestart, waarna de schoonmaak in Rotterdam weer naar wens verloopt.
- het bestaande treasury beleid is vastgelegd in het Treasury statuut. Jaarlijks wordt dit statuut herijkt aan de OCW-regeling Beleggen en Belenen, bij het opstellen van de begroting. Het statuut is in 2024 voor 2025 opnieuw vastgesteld. Op basis van dit beleid stelt de controller een treasuryplan op dat onderdeel uitmaakt van de begroting en waarin concrete acties, kasstromen, rentevisies en beleggingskeuzes zijn uitgewerkt. De uitvoering van het beleid ligt bij de bestuurder en de controller, binnen de gestelde kaders en met expliciete mandaten; afwijkingen worden voorgelegd aan de auditcommissie en vereisen goedkeuring van de Raad van Toezicht.
- in Den Haag zijn de voorbereidingen m.b.t het formuleren van de wensen en de vormgeving van de verbouwing, de leraren zijn hierbij betrokken, waardoor er een breed gedragen concept ligt. In afstemming met de gemeente wordt in 2025 de uiteindelijke aanvraag voor de verbouwing aangevraagd om in 2027 daadwerkelijk te kunnen starten. Het moment van verbouwing hangt samen met de beschikbare ruillocatie.
- in Rotterdam is de nieuwbouw die grenst aan de school opgeleverd bij de start van het nieuwe schooljaar in augustus 2024. Met deze nieuwe ruimte is de school weer in staat om een volwaardig muziekaanbod inclusief koorzang binnenshuis aan te bieden.
- in Rotterdam is met de gemeente overeen gekomen om de tijdelijke nevenvestiging aan de Oudedijk te verplaatsen naar de Vondelweg op de plek waar de school jarenlang gehuisvest was. In 2023 is gestart met de voorbereidingen voor een ingrijpende renovatie, samen met een ander schoolbestuur (duo-gebruik). In 2024 vond er een vertraging plaats doordat de gemeente en de betrokken schoolbesturen verschilden van mening over de haalbaarheid van het traject. Rond de zomer van 2024 is hier een oplossing voor gevonden en treedt de gemeente op als bouwheer. Hiermee wordt de oplevering een jaar uitgesteld, en zal waarschijnlijk in 2026 plaatsvinden.
- in 2025 wil ZWN overgaan van ICT-verkeer via eigen servers naar Cloud-oplossingen. In 2024 is hiertoe een EU-aanbesteding uitgezet. De uitrol in 2025 zal de nodige impact hebben binnen de scholen, maar leidt uiteindelijk tot een meer stabiel netwerk.

- wanneer sprake was van verbouwingen van de scholen is in de afgelopen jaren steeds gekeken naar de toegankelijkheid en is gepoogd om deze voor alle leerlingen toegankelijk te maken, onder meer voor rolstoelgebruikers. Dit geldt ook voor de toekomstige plannen voor de verbouwing in Den Haag VO.

Eigendom huisvesting

Alle panden die ZWN in gebruik heeft zijn alleen in juridische zin eigendom van de stichting, het economisch eigendom ligt bij de gemeente. Dit betekent dat de stichting de panden niet in eigen beheer kan verkopen en de huisvesting in die zin dus ook niet tot het vermogen van de stichting behoort. In 2024 is hier verandering in gekomen omdat de stichting in eigen beheer een klein gebouw, dat grenst aan de school in Rotterdam, heeft gekocht en verbouwd. Hier gaat ook economisch eigendom ontstaan. Het is echter geen beleid van de stichting om de eigendom van panden verder uit te bouwen.

ZWN is verantwoordelijk voor het meerjarenonderhoud en heeft daartoe extern meerjarenonderhoudsplannen (MJOP's) laten opstellen, die stichtingsbreed op dezelfde uitgangspunten gebaseerd zijn.

Duurzaamheid

De scholen zijn bezig met het ontwikkelen van een duurzaam inkoopbeleid. Duurzame uitgangspunten en initiatieven worden door ZWN onderschreven: het is noodzakelijk om voor onze leerlingen een meer duurzame wereld te creëren. Dit heeft er onder meer toe geleid dat gekozen is voor groene energie via de gezamenlijke inkoop via het platform Energie voor Scholen. Verder zijn zonnepanelen geïnstalleerd op het dak bij het Marecollege in Leiden, bij De Vrije School Den Haag (PO) en op het Rudolf Steiner College in Rotterdam.

3.5 Maatschappelijke thema's voor VO en PO

Deze paragraaf beschrijft hoe ZWN om gaat met de maatschappelijke thema's die het ministerie van OCW heeft voorgeschreven.

a. Strategisch personeelsbeleid

Het (strategisch) personeelsbeleid is gericht op goed vrijeschool onderwijs: het werven en begeleiden van leraren om een goede vrijeschoolleraar te worden. Dit beleid sluit aan bij de visie van ZWN. Hierbij wordt een gesprekscyclus gevolgd, met ontwikkeling, duurzame inzetbaarheid en levensfasebewust personeelsbeleid als vaste terugkerende onderwerpen. Daarnaast komen de basisvereisten, inzet, deskundigheidsbevordering en vrijeschool achtergrond aan de orde. De financiële- en verlof-mogelijkheden van de CAO/VO worden toegepast bij het volgen van opleidingen. Afhankelijk van individuele situaties worden medewerkers hierbij uitgebreider geholpen.

In het VO is een intensief inwerkprogramma voor nieuwe leraren zonder vrijeschool ervaring. Verder is met alle vrijescholen in Nederland een gezamenlijke post HBO-opleiding aan de hogeschool Leiden in het leven geroepen voor leraren die zich verder willen verdiepen in de uitgangspunten van de vrijeschoolpedagogie. In dat kader worden verder op schoolniveau pedagogische vergaderingen belegd, waarbij onder meer kinderbesprekingen plaatsvinden en verschillende thema's worden besproken. Ook vinden er zowel op de ZWN VO-scholen als ZWN-brede, gezamenlijke studiedagen plaats. In het PO zijn deze studiedagen in eigen kring en sluiten aan bij de ontwikkelingen waar de school aan werkt. Na de zomer is hierbij gebruik gemaakt van LeerKRACHT. In het PO is het inwerkprogramma meer maatwerk: voor het reguliere PO is dit afhankelijk of de leraar een vrijeschool pabo heeft gevolgd. Voor de internationale school gaat veel aandacht uit naar het matchen van de buitenlandse diploma's en vaardigheden en de vereisten bij de IWSTH. Daarnaast volgen leerkrachten zonder vrijeschool achtergrond een cursus bij de Sunbridge Institute (Waldorf training). In 2024 waren er 3 mannelijke rectoren VO, en twee vrouwelijke schoolleiders in het PO. Verder waren er in 2024 er drie vrouwelijke conrectoren en een mannelijke conrector. Bij de teamleiders is sprake zes mannen en vier vrouwen. Bij gelijke geschiktheid van de kandidaten wordt gestreefd naar meer vrouwen in de schoolleiding, zodat de balans in de toekomst beter uit valt.

b. Informatiebeveiliging en Privacy

De organisatie hecht grote waarde aan de bescherming van informatie en persoonsgegevens. In het

afgelopen jaar zijn diverse acties ondernomen om de digitale veiligheid te verbeteren en te voldoen aan de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG).

Informatiebeveiliging

Informatiebeveiliging richt zich op de bescherming van digitale systemen, netwerken en data tegen cyberdreigingen, ongeoorloofde toegang en verlies van gegevens. In het verslagjaar zijn de volgende stappen gezet die nog doorlopen in 2025:

- ICT-maatregelen: migratie naar de cloud is gestart waarbij er meer beveiligingsmaatregelen zijn toegepast en er meer ICT beleid kan worden afgedwongen op systemen. Op nieuwe werkplekken is automatisch patch beleid van software geïntroduceerd zodat er altijd gewerkt wordt met actuele software.
- Bewustwording en training: medewerkers worden geïnformeerd over veilig digitaal werken.
- er is een nulmeting verricht in het kader van het Normenkader Informatie Beveiliging en Privacy. Alle schoolbesturen in Nederland moeten eind 2027 voldoen aan het normenkader

In de nieuwe omgeving worden werkplekken onderworpen aan een continue monitoring van beleid. Hierbij kan gedacht worden aan het voldoen aan het regelmatig installeren van antivirus updates en het toepassen van schijfencryptie. Systemen die niet (meer) voldoen aan beleid worden automatisch gerapporteerd aan de beheerder.

Encryptie van schijven verloopt in de nieuwe omgeving automatisch en verplicht. Hierdoor kan er bij diefstal van een systeem geen data lek optreden.

Er wordt in principe geen software meer lokaal geïnstalleerd, alle software wordt op tenant beschikbaar gesteld. Via een automatisch patchdienst worden updates automatisch geïnstalleerd zonder tussenkomst van beheerders. De afspraken over het beleid liggen vast in het contract met de leverancier dat onderdeel uitmaakt van de aanbesteding.

Privacybescherming

Privacybescherming gaat over het zorgvuldig verwerken van persoonsgegevens en naleving van de wet- en regelgeving rondom gegevensbescherming. In dit kader zijn de volgende verbeteringen doorgevoerd:

- Beleid en richtlijnen: er is een nulmeting in Excel uitgevoerd aan de hand van de criteria van het normenkader. In deze meting is de actuele stand van zaken vastgelegd met betrekking tot het informatie beveiliging en privacy beleid. Het beleid rondom gegevensverwerking, verwerkersovereenkomsten en bewaartermijnen zal verder worden herzien om aan het IBP-normenkader te kunnen voldoen.
- Datalekpreventie en -afhandeling: er is een protocol datalekken van kracht met een duidelijk stappenplan waarmee, indien nodig meldingen correct afgehandeld kunnen worden.
- Informatiebescherming in de praktijk: medewerkers worden geïnformeerd over de juiste verwerking en bescherming van persoonsgegevens binnen de schoolomgeving. Er zijn verschillende maatregelen genomen zodat, bv de toestemming voor het gebruik van beeldmateriaal, op een structurele en zorgvuldige wijze wordt geregistreerd en afgehandeld. Ook zijn de medewerkers zich wel bewust van de bewaartermijnen zodat gegevens niet langer dan noodzakelijk worden bewaard. Er wordt blijvend gewerkt aan bewustwording en beleid, zodat informatie en persoonsgegevens binnen de organisatie veilig en conform de wet worden beheerd.
- De externe functionaris gegevensbescherming is aan de stichting verbonden sinds 2018. Zij geeft voorlichting over privacy op de scholen, beantwoordt vragen, geeft de stichting informatie over actuele verplichtingen volgend uit wet- en regelgeving en verzorgt de melding van datalekken bij de AP, indien nodig. Het privacyteam is de bestuurssecretaris samen met FG en externe ICT beheerder. Verder is er overleg binnen bovenschoolse werkgroep bedrijfsvoering over gezamenlijke privacyprojecten.

c. Allocatie van middelen naar de scholen

Uitgangspunt is dat de rijksmiddelen zoveel mogelijk aan het onderwijs ten goede komen. De begrotingen van de scholen zijn gebaseerd op het leerlingenaantal. De bovenschoolse overheadskosten zijn ten opzichte van andere stichtingen relatief laag, (1,7%) omdat scholen in verband met de geografische spreiding veel werkzaamheden in eigen beheer uitvoeren. Ook de totale kosten voor de schoolleiding zijn bij ZWN lager (4%) dan landelijk (6%).

d. Onderwijs Banenafpraak

Conform de banenafpraak onderwijs gaat ZWN periodiek na of en in welke mate banen geschikt zijn dan wel gecreëerd kunnen worden voor mensen met een arbeidsbeperking. Bij de start van de regeling hebben we in dit kader medewerkers in dienst genomen. Dit bleek een succes, want na enige bleken deze medewerkers zo veel arbeidsritme te hebben gerealiseerd dat zij elders een functie hebben gekregen. Met deze daling is het niet gelukt om de beoogde 2,35% van de verloonde uren te laten bestaan uit mensen die zijn ingeschreven in het Landelijke Doelgroepenregister van het UWV. In 2024 zat ZWN op 0,98%, 3,25 FTE. Voor 2025 worden nieuwe maatregelen genomen om hier aan te kunnen voldoen.

Specifiek voor het PO

e. Sociale Veiligheid

Sociale veiligheid is een belangrijk thema voor vrijescholen. Het beleid is er op gericht om knelpunten zichtbaar te maken en aan te pakken. Dit kan er toe leiden dat deze in de klas als leermoment worden benut, om zo op indirecte wijze bij te dragen aan persoonsvorming en socialisatie. Uit de enquêtes onder leerlingen blijkt dat de sociale veiligheid hoog scoort.

Het PO is gestart met een verbetertraject dat begin 2025 tot een voldoende beoordeling van de inspectie heeft geleid. Dit traject heeft in het verleden bij een aantal ouders tot onrust geleid, hetgeen zijn weerslag had op de veiligheidsbeleving van ouders onderling en de medewerkers. Inmiddels is de rust weergekeerd, mede door de goede resultaten.

f. Onderwijsachterstanden

Den Haag PO heeft geen leerlingen die onder de Cumi-regeling vallen, waardoor er geen specifiek achterstandsbeleid is vormgegeven.

Specifiek voor het VO

g. Toetsing en examinering

De kwaliteit van de examinering staat hoog in het vaandel bij ZWN. Met de checklist van de VO Raad is het examineringsproces geëvalueerd en aangepast. Tevens is een ZWN-breed examenreglement opgesteld, met in een bijlage de bijzonderheden per school. Ook zijn examencommissies geïnstalleerd die in 2024 hun evaluatie en aanbevelingen aan de rectoren en bestuurder hebben aangeboden: de gegeven adviezen zijn overgenomen en worden in 2025 ingevoerd. Aanbevelingen worden uitgevoerd en is ook een onderdeel van de kwaliteitscyclusgesprekken. Scholen onderzoeken hoe het aantal toetsen kan worden teruggedrongen en in hoeverre summatieve toetsen vervangen kunnen worden door formatieve toetsen. Met deze manier van toetsing kan beter worden aangesloten bij de visie van de school. Daar staat tegenover dat in het kader van de basisvaardigheden extra toetsen georganiseerd moeten worden om voldoende zicht te krijgen op lees- en rekenvaardigheden en op eventueel noodzakelijke interventies.

h. Werkdrukmiddelen

Met de nieuwe cao zijn collectieve en individuele werkdrukmiddelen beschikbaar gekomen. T.a.v. de individuele werkdrukmiddelen is in eerste instantie gestreefd naar vermindering van de lestaak/overige taken, waar dit niet mogelijk was of niet gewenst door de medewerkers, zijn de middelen uitbetaald en/of omgezet in snipperdagen.

Verder was er ca 160 euro per leerling aan collectieve werkdrukmiddelen beschikbaar: voor Den Haag en Leiden ca 100.000 euro, voor Rotterdam ca 180.000 euro. De besteding hiervan is op

schoolniveau in afstemming met de medezeggenschapsraad en de medewerkers tot stand gekomen en is aan verschillende voorzieningen uitgegeven, waaronder laptop-regeling en andere ict-voorzieningen.

In Rotterdam is gekozen voor vijf richtingen waar aan de extra middelen zijn besteed: verbetering printmogelijkheden, meer en betere werkplaatsen in de personeelskamer, versterking van het facilitaire team, extra handen tijdens surveillance en verruiming van de laptop-regeling.

In Leiden is gekozen om meer uren aan de lesassistent bij lesvervangingen te besteden (37% van het budget), surveillance door externen bij examens (32%), gemeenschapsvormende activiteiten (20%) en aanbod stoelmassages (6%).

In Den Haag is het geld besteed aan meer tijd voor mentoren, het handhaven van de uitbreiding van conciërges en het handhaven van de uitbreiding van de teamleidersuren.

Bovenstaande plannen maken onderdeel uit van de beleidsjaarplannen die jaarlijks voor de zomer met de leraren en de vmr worden geëvalueerd.

Met de ophoging van de individuele werkdrukkiddelen is het aantal uren voor persoonlijk budget (PB-uren) verhoogd van 50 naar 90 uur. Geïnterviewd is op welke wijze de medewerkers deze uren willen benutten voor aanpassing van de werkzaamheden. Hierbij is de mogelijkheid geboden om, naast vermindering van de lestaak, maximaal drie snipperdagen op te nemen om incidenteel de werkdruk te verlagen.

3.6 Continuïteitsparagraaf

Continuïteit

Jaarlijks wordt binnen ZWN bij het opstellen van de begroting gekeken naar de vooruitzichten van de organisatie op het gebied van continuïteit. Dit aspect wordt periodiek in de voortgangsverslagen en de financiële rapportages van de bestuurder aan de raad van toezicht belicht. Een belangrijke factor hierbij is de ontwikkeling van de leerlingenaantallen. De scholen bevinden zich in een regio waar vooralsnog geen daling van het aantal leerlingen is voorzien, afgezien van een lichte (tijdelijke) daling in Leiden. Jarenlang was sprake van een landelijke trend, waarbij vrijescholen groeiden, ondanks de demografische ontwikkelingen. Deels door beperkingen op het gebied van de huisvesting is deze groei op een aantal plekken afgenomen. Ook binnen ZWN wisselt deze groei, de verwachting is dat instroom in Rotterdam en Den Haag VO lager is dan in voorgaande jaren. In Leiden is daarentegen sprake van een stijging. In Den Haag PO is na een periode van daling weer sprake van groei: dit lijkt aan te sluiten bij ingevoerde verbeteringen en de toegenomen rust binnen de school. Voor de IWSTH is sprake van een lichte stijging in het leerlingenaantal.

Als sprake is van een daling van het aantal leerlingen, is dat pas in het navolgende kalenderjaar merkbaar in de financiën. Bij aanzienlijke wijzigingen streven we er naar om voor de zomer reeds rekening te houden met de dalende inkomsten. De bestuurder stemt dit af met de rector en zoekt daarbij naar mogelijkheden om te rigoureuze maatregelen te voorkomen.

Gecorrigeerd weerstandvermogen

Ter versterking van de continuïteit is in de afgelopen jaren gestuurd op het realiseren van een passend weerstandsvermogen. Een belangrijk deel van dit weerstandsvermogen heeft een specifieke bestemming, waardoor het slechts beperkt beschikbaar is voor onvoorziene situaties en/of investeringen (het zogenaamde gecorrigeerde weerstandsvermogen). In 2024 voldoet ZWN met een gecorrigeerd weerstandsvermogen van 3% niet aan de eigen streefwaarden (5%-10%). Voor de komende jaren is sprake van een tijdelijke daling in verband met het bouwproject in Rotterdam (De Akker), toename van vaste activa en groot onderhoud en het uitgeven van bestemmingsreserves. Hierdoor ontstaat gedurende enkele jaren een tijdelijke afwijking van de eigen norm, waarna ZWN weer boven deze norm zal zitten.

Normatief Eigen Vermogen

Ter beoordeling van de vermogenspositie hanteert het ministerie van OCW vanaf 2020 de signaleringswaarde, het normatief eigen vermogen. Hieruit blijkt volgens de inspectie of instellingen mogelijk bovenmatig (publiek) eigen vermogen hebben. Zodra het (publieke) eigen vermogen van een bestuur boven de signaleringswaarde uitkomt, is dit volgens de inspectie een indicatie dat het bestuur mogelijk teveel eigen vermogen ongebruikt laat.

Het normatief eigen vermogen wordt als volgt berekend: $0,5 * (\text{aanschafwaarde gebouw} * 1,27) + \text{boekwaarde resterende materiële vaste activa} + 0,05 * \text{alle baten}$.

Het publieke eigen vermogen van ZWN betreft ultimo 2024 € 3.833.710. Het normatief eigen vermogen betreft € 5.603.758.

In de meerjarenbegroting is een verdere toename van de materiële vaste activa begroot, waardoor het normatief eigen vermogen de komende jaren verder zal stijgen.

Jaarlijks vaststellen benodigd financieel rendement

Jaarlijks wordt in de Beleidsbrief bepaald welk rendement nodig is voor een financieel gezonde situatie. In de afgelopen jaren kwam dit neer op 1%: bedoeld om eventuele tegenvallers in het boekjaar op te vangen en het weerstandvermogen op peil te houden. Met name bij de groei van het aantal leerlingen (en daarmee een stijging van de inkomsten) moet de omvang van het weerstandvermogen gelijke tred houden, afgestemd op deze groei (of daling). De tijdelijke extra NPO-middelen gaven een vertekend beeld van de positieve resultaten: in 2024 en 2025 wordt dit gecorrigeerd, waarmee financiële indicatoren zullen dalen, maar grotendeels nog boven de gewenste grenzen liggen. Om die reden is ook voor 2025 besloten om de rendementseis van 1% te handhaven.

In de Beleidsbrief (voorheen: Kaderbrief) zijn de beleidsmatige richtingen, de ambities, risico's en eventuele maatregelen voor ZWN benoemd. De Beleidsbrief vormt zo de basis voor een beleidsrijke meerjarenbegroting, waarin tevens een risico-paragraaf is opgenomen. Voor de komende jaren is een positieve sluitende meerjarenbegroting afgegeven. Dit beeld wordt op basis van de gerealiseerde leerlingenaantallen tijdig gecorrigeerd.

Investeringsbeleid

Voorafgaand aan het opstellen van de Beleidsbrief wordt geïnventariseerd welke investeringsbehoefte er is binnen de stichting. Als deze er is wordt deze in de kaderbrief aangekondigd. Investerings in beleidsmatige ontwikkelingen worden veelal binnen de formatie en de taaktijd ondergebracht. Voor voorzienbare investeringen als ict-voorzieningen e.d. worden vooraf voorzieningen aangelegd. Als de investeringen niet voorzien zijn, wordt de investering ten laste van de begroting gebracht en in de daarop volgende jaren afgeschreven.

Kengetallen: baten, lasten en balans

Op grond van de onderstaande gegevens wordt duidelijk dat in de komende jaren een verdere stijging voorzien is van de rijksbekostiging ten gevolge van de stijging van het aantal leerlingen. Met deze stijging van het aantal leerlingen stijgen ook de kosten, met als gevolg van stijging van het aantal personeelsleden. De meerjarenbegroting is verder conservatief opgesteld, waarbij geen vergaande groei is geprognosticeerd: dit wordt van jaar tot jaar ingeschat gezien de fluctuatie op de onderwijsmarkt, maar ook gezien de bestuurlijke afspraken in Rotterdam om de groei te maximeren en de beperkingen om de huisvesting uit te breiden.

Door buitenstaanders wordt de relatief gemiddeld hoge ouderbijdrage als risicofactor beschouwd. In formele zin is dit juist: er is immers sprake van een vrijwillige bijdrage die niet afdwingbaar is. In de afgelopen periode maakten de discussies in de Tweede Kamer deze post extra onzeker, maar voor verdere beperking van de vrijheid van scholen op dit punt blijkt politiek geen draagvlak meer te bestaan. Desalniettemin is voor de meeste ouders duidelijk waar deze middelen voor worden ingezet: de extra vakken en kwaliteit van onderwijs en materiaal. Alle extra inkomsten komen ten goede aan het onderwijs dat aan hun kinderen wordt geboden. Jaarlijks wordt hierover verantwoording afgelegd aan ouders in het ouderoverleg. Ook de aanscherping van de wetgeving m.b.t. het vrijwillige karakter van o.a. cultuurreizen, heeft niet geleid tot een noemenswaardige daling van de ouderbijdrage.

De totale ouderbijdrage is gestegen, dit is deels door de groei van het aantal leerlingen bij de Internationale school. Anders dan in het reguliere onderwijs is hierbij wettelijk sprake van een verplichte ouderbijdrage. De bedragen zijn ook aanzienlijk hoger.

Toezicht op wettelijke voorschriften

Binnen de Stichting Vrijescholen Zuidwest Nederland wordt zorgvuldig toegezien op de naleving van de wettelijke voorschriften met betrekking tot de planning- en controlcyclus. De jaarlijkse begroting en het meerjarenperspectief worden tijdig (najaar) opgesteld door het bestuursbureau in afstemming met de scholen. Deze stukken worden besproken met de medezeggenschapsraad (MR) van de betreffende school, die hierover advies uitbrengt conform de Wet medezeggenschap op scholen (WMS). Vervolgens worden ze besproken met de auditcommissie van de Raad van Toezicht en uiterlijk vóór 1 januari door de Raad van Toezicht vastgesteld. Tijdens de uitvoering vindt periodieke monitoring plaats op afwijkingen ten opzichte van de begroting, die indien nodig leiden tot bijstellingen of aanvullende maatregelen.

Het jaarverslag, inclusief het bestuursverslag en de jaarrekening, wordt opgesteld conform de geldende wet- en regelgeving en ter controle voorgelegd aan de externe accountant. Na afronding van de accountantscontrole wordt het jaarverslag besproken met de MR, vastgesteld door de Raad van Toezicht, en binnen de wettelijke termijnen gepubliceerd via DUO en andere officiële kanalen. Door deze werkwijze borgt de stichting een rechtmatige, transparante en zorgvuldig afgestemde bedrijfsvoering waarin toezichthouders én medezeggenschap hun rol kunnen vervullen.

A Gegevensset conform meerjarenbegroting 2025-2029

A1

KENGETAL	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Personele bezetting in FTE							
- Management/ Directie	8,66	9,42	9,30	9,30	9,30	9,30	9,30
- Onderwijzend personeel	201,33	200,37	180,93	179,62	178,92	178,42	178,42
- Overige medewerkers	63,80	62,51	68,26	68,42	68,38	68,48	68,33
Totaal in FTE	273,79	272,30	258,49	257,34	256,60	256,20	256,05
Leerlingenaantallen	2.869	2.931	2.899	2.929	2.991	3.026	3.082
Normatief Eigen Vermogen	3.769.414	5.603.758	6.813.464	6.399.197	7.112.219	6.569.973	6.101.599
Eigen Vermogen volgens balans	5.466.099	6.083.709	6.046.725	5.865.021	6.079.747	6.262.822	6.897.358
Aanschafwaarde gebouwen	1.185.047	3.833.601	3.729.349	3.625.097	3.520.845	3.416.593	3.312.341
Boekwaarde inventaris en apparatuur	1.422.980	1.547.657	2.860.124	2.548.687	3.280.641	2.787.556	2.358.023

A2.

Balans

ACTIVA	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
VASTE ACTIVA							
Materiële VA	3.043.212	5.305.501	7.543.253	7.779.016	8.738.153	8.331.732	7.942.759
Financiële VA	28.436	38.306	30.000	30.000	30.000	30.000	30.000
TOTAAL VASTE ACTIVA	3.071.648	5.343.807	7.573.253	7.809.016	8.768.153	8.361.732	7.972.759
Vorderingen	1.763.336	1.353.709	1.300.000	1.300.000	1.300.000	1.300.000	1.300.000
Liquide middelen	7.908.174	5.760.252	3.238.717	2.821.177	2.076.767	2.666.263	3.689.771
VLOTTENDE ACTIVA	9.671.510	7.113.961	4.538.717	4.121.177	3.376.767	3.966.263	4.989.771
TOTAAL ACTIVA	12.743.157	12.457.768	12.111.970	11.930.193	12.144.920	12.327.995	12.962.530
PASSIVA							
EIGEN VERMOGEN							
Algemene reserve	45.423	45.423	45.423	45.423	45.423	45.423	45.423
Algemene reserve Publiek	1.382.706	1.320.328	1.570.631	1.462.475	1.792.766	2.119.925	2.901.979
Algemene reserve Privaat	2.250.000	2.250.000	2.250.000	2.250.000	2.250.000	2.250.000	2.250.000
Bestemmingsreserves publiek	1.787.970	2.467.958	2.180.671	2.107.123	1.991.558	1.847.474	1.699.956
VOORZIENINGEN	2.262.323	894.525	950.000	950.000	950.000	950.000	950.000
LANGLOPENDE SCHULDEN	0	0	0	0	0	0	0
KORTLOPENDE SCHULDEN	5.014.735	5.479.534	5.115.246	5.115.171	5.115.173	5.115.173	5.115.172
TOTAAL PASSIVA	12.743.157	12.457.768	12.111.970	11.930.193	12.144.920	12.327.995	12.962.530

Staat/Raming Baten en Lasten

BATEN	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Rijksbijdrage	28.329.668	28.821.859	28.372.605	27.633.777	28.562.201	28.886.750	29.415.729
Overige overheidsbijdragen en -subsidies	540.699	558.427	524.012	487.167	487.554	487.725	487.818
Overige baten	3.008.219	3.055.003	2.807.455	2.850.517	2.867.072	2.883.130	2.901.250
TOTAAL BATEN	31.878.586	32.435.289	31.704.071	30.971.460	31.916.827	32.257.605	32.804.796
LASTEN	2023	2024	2025	2025	2027	2028	2029
Personeelslasten	26.276.141	27.378.156	25.802.910	25.176.773	25.802.816	26.070.588	26.208.917
Afschrijvingen	427.888	453.646	558.785	575.615	617.298	672.337	644.455
Huisvestingslasten	2.049.241	1.859.359	1.933.100	1.927.600	1.928.600	1.928.600	1.922.100
Overige lasten	3.796.127	3.798.037	3.722.155	3.529.626	3.367.822	3.388.920	3.377.271
TOTAAL LASTEN	32.549.397	33.489.198	32.016.950	31.209.614	31.716.536	32.060.445	32.152.743
Saldo baten en lasten	-670.811	-1.053.909	-312.879	-238.154	200.291	197.160	652.053
Financiële baten en lasten	277.795	233.710	130.000	130.000	130.000	130.000	130.000
Resultaat voor resultaatbestemming	-393.016	-820.199	-182.879	-108.154	330.291	327.160	782.053
Resultaatbestemming	155.883	757.821	198.880	204.000	71.000	71.000	71.500
Resultaat na resultaatbestemming	-237.133	-62.378	16.001	95.846	401.291	398.160	853.553

Toelichting

De balans van Stichting Vrijescholen Zuidwest Nederland laat per eind 2024 een duidelijke groei van de vaste activa zien: van € 3 miljoen in 2023 naar € 5,3 miljoen in 2024. Deze toename komt vooral door investeringen in schoolgebouwen (Badhuis). Ook doordat groot onderhoud vanaf 2024 geactiveerd wordt, nemen de vaste activa toe. In 2025 zullen de vaste activa verder toenemen door investeringen in het nieuwe gebouw aan de Vondelweg. In 2027 zijn investeringen begroot in verband met renovatie van de Waalsdorperweg. De groei zet zich door tot een piek van ruim € 8,7 miljoen in 2027, waarna de vaste activa licht dalen door reguliere afschrijvingen.

De financiële vaste activa blijven stabiel rond de € 30.000. De financiële vaste activa bestaan uit mogelijke vorderingen op het UWV ter compensatie van transitievergoedingen bij langdurige arbeidsongeschiktheid. Tegenover deze mogelijke vorderingen staat de voorziening langdurig ziek, waarin de transitievergoedingen voorzien zijn.

De post vorderingen daalt en stabiliseert rond € 1,3 miljoen. De liquide middelen zijn in 2024 als gevolg van de investeringen in vaste activa afgenomen tot € 5,8 miljoen, met een geleidelijke afname in de jaren erna.

Ondanks het negatieve resultaat van ruim € 800.000 groeit het eigen vermogen met ruim € 600.000. Dit komt door de verschuiving van de onderhoudsvoorzieningen van € 1,4 miljoen naar de bestemmingsreserves groot onderhoud. De personele bestemmingsreserves dalen met ruim € 700.000, met name door vrijval van de gereserveerde NPO middelen.

Verwacht wordt dat een deel van de bestemmingsreserves de komende jaren zal vrijvallen en dat de algemene reserve zal toenemen als gevolg van positieve resultaten.

De overlopende passiva stijgen met ruim € 450.000. Hierin zit een nabetaling van de salarissen in verband met CAO afspraken in 2025 en overuren 2024 die in 2025 betaald worden.

De balansontwikkeling toont een stabiele financiële positie, met ruimte voor investeringen en aandacht voor structurele lasten en toekomstige verplichtingen.

Resultaten in 2024

Het resultaat voor resultaatbestemming is € 820.199 negatief. Hier tegenover staan onttrekkingen uit bestemmingsreserves van € 757.821.

Per saldo is het resultaat na resultaatbestemming € 62.378 negatief, tegenover een begroot positief resultaat van € 139.658.

Het negatieve resultaat wordt grotendeels verklaard door hogere personeelslasten. De huisvestingslasten zijn daarentegen lager dan in 2023 en dan begroot. De baten zijn € 194.575 hoger dan begroot. Dit komt door hogere gemeentelijke bijdragen en overige baten.

De gerealiseerde Rijksbijdragen geven een vertekend beeld ten opzichte van de begroting. In de begroting zijn de NPO gelden en middelen voor strategisch personeelsbeleid van samen € 739.422 begroot als Rijksbijdragen, terwijl deze in de realisatie verwerkt zijn als onttrekking aan de bestemmingsreserves.

De personeelslasten zijn € 1.130.447 hoger dan begroot. Dit komt door hogere kosten van ziektevervangings- en stijging van de salarissen als gevolg van nieuwe CAO afspraken.

Doordat voor 2024 wel een dotatie onderhoudsvoorziening begroot was, terwijl deze als gevolg van de stelselwijziging niet gerealiseerd is, zijn de huisvestingslasten aanzienlijk lager dan de realisatie in 2023 en dan begroot.

De overige lasten zijn ruim € 422.876 hoger dan begroot. Dit komt door hogere kosten van leermiddelen en inkoop van externe begeleiding van leerlingen, zoals examentrainingen. Ten opzichte van 2023 zijn deze kosten vrijwel niet gestegen.

Begroot is dat de Rijksbijdragen de komende jaren zullen stijgen als gevolg van groeiende leerlingenaantallen. Daar staat tegenover dat door de groeiende leerlingenaantallen ook de personeelslasten zullen stijgen als gevolg van meer fte's.

De afschrijvingslasten zullen stijgen door relatief hoge investeringen in gebouwen en overige activa en door het activeren van en afschrijven op groot onderhoud. De huisvestingslasten stijgen iets ten opzichte van 2024 en blijven daarna stabiel, evenals de overige lasten.

De financiële indicatoren van ZWN

De financiële indicatoren van ZWN geven een belangrijke signaal voor de continuïteit. ZWN heeft naast de signaleringswaarden van de inspectie eigen financiële indicatoren vastgesteld, die boven de indicatoren van de inspectie liggen. De ontwikkelingen in 2024 (verbouwing huisvesting Rotterdam en inzetten bestemmingsreserves) laten een daling zien m.b.t. de indicatoren. T.o.v. de indicatoren van de inspectie leidt de daling niet tot zorgen. Ten opzichte van de eigen norm voor het gecorrigeerde weerstandvermogen is echter wel zorg: deze is de komende jaren negatief. Reden om kritisch te kijken naar nieuwe uitgaven. Vooralsnog kiest ZWN er echter niet voor om het gecorrigeerde weerstandvermogen versneld te herstellen, omdat dit ten koste van de kwaliteit van het onderwijs gaat.

Financiële risico's

Strategie

Jaarlijks wordt een risico-inventarisatie gemaakt ten behoeve van de Kaderbrief en de begroting van het daaropvolgende jaar. Daarnaast wordt, bij de financiële rapportages, periodiek een actualisatie van deze risico's opgesteld.

Operationele activiteiten

Belangrijkste voorzienbare risico's in de operationele activiteiten zijn:

- hogere personeelskosten t.g.v. lerarentekort en hoge vervangkosten i.v.m. hoog ziekteverzuim: deze kostenpost is inderdaad gestegen, maar hiervoor was ruimte gereserveerd. Maatregel: meer preventief uitval voorkomen en wordt in alle jaarplannen op alle scholen een belangrijk onderdeel in schooljaar 2025-2026..
- fluctuaties in de ouderbijdrage: deze is relatief gelijk gebleven in het afgelopen jaar, met name de bereidheid om bij te dragen aan culturele reizen is gebleven, ondanks het feit dat de vrijwilligheid van deze bijdrage benadrukt is en het niet betalen van deze bijdrage niet leidt tot uitsluiting van de leerling.

- overige rijksbezuinigingen/maatregelen: er waren geen bezuinigingen, in plaats daarvan kwamen van overheidswege extra middelen beschikbaar o.a. in de vorm van de NPO-middelen en diverse subsidies.
- nieuwe cao: de nieuwe cao in 2024 heeft geen financiële knelpunten opgeleverd: de loonstijging kon goed binnen de begroting opgevangen worden. Maatregel: risico meenemen in de begroting.
- tegenvallende groei van het aantal leerlingen: in 2024 was sprake van een daling van de instroom bij Den Haag VO en Rotterdam, hetgeen heeft geleid tot een daling van de rijksinkomsten in 2025. Maatregel: versterken van de PR en goede voorbeelden publiceren
- bezuinigingen op SHRM-middelen ten gunste van de onderwijsregio's Maatregel: actief participeren in de onderwijsregio en zorgen dat de middelen ten goede blijven komen aan de scholen.
- dreigend verbod op vrijwillige ouderbijdrage (afgenomen in 2024). Maatregel: als dit weer actueel wordt: nagaan of er andere manieren zijn om de ouderbijdrage als een schenking te ontvangen en anders het aanbod herijken op de beschikbare middelen.

Niet direct een risico, maar wel een impactvolle complicatie komt voort uit de gewijzigde bekostigingssystematiek van OCW. Deze bestaat uit bekostiging en subsidies. In de afgelopen jaren heeft ministerie op de bekostiging bezuinigd. Tegelijkertijd zijn steeds meer "bijdragen" beschikbaar gesteld via geoormerkte subsidies i.p.v. bekostiging. Gedurende het boekjaar worden dergelijke subsidieregelingen bekend gemaakt en kunnen subsidies worden aangevraagd. ZWN heeft gedurende 2024 alle mogelijk subsidies aangevraagd, maar slechts een enkele kleine subsidie is toegekend.

Leerlingenaantallen

De leerlingenaantallen vormen een belangrijke indicator voor de continuïteit van ZWN. ZWN-breed is in het jaar 2024 sprake van een daling van 30 leerlingen (1%): een verslechtering ten opzichte van de stijging van 50 leerlingen (1,7%) in 2023. Den Haag VO geeft een forse daling te zien, in Rotterdam is vergeleken bij voorgaande jaren sprake van een lichte stijging. Ook Den Haag PO geeft een daling te zien. In het PO lijkt de daling te maken te hebben met zorgen bij ouders over het verbetertraject en de mate waarin vrijeschoolse waarden hiermee op de tocht zouden komen te staan. Inmiddels lijkt dit vertrouwen grotendeels hersteld en is er sprake van een voorzichtige groei van het aantal leerlingen.

Leerlingen aantallen	Realisatie 1-10-21	Realisatie 1-10-22	Realisatie 1-10-2023	Realisatie 1-10-2024	Vershil	%	Prognose 1-10-25	Prognose 1-10-26	Prognose 1-10-27	Prognose 1-10-28
Den Haag VO	671	624	659	630	-29	-4,6%	630	644	658	708
Rotterdam	1.135	1.142	1.168	1.172	4	0,6%	1.185	1.195	1.200	1.200
Leiden	663	648	635	644	9	1,4%	651	654	659	659
Den Haag PO	403	377	385	365	-20	-5,2%	375	400	411	417
IWSTH	70	78	84	88	4	4,8%	88	98	98	98
ZWN	2.942	2.869	2.931	2.899	-32	-1%	2.929	2.991	3.026	3.082

Toekomstverwachtingen

- de belangstelling voor het vrijeschool onderwijs in de regio is wisselend. In Leiden nam het leerlingenaantal na een lichte daling weer toe, in Rotterdam was in het voorjaar 2024 ook een daling in de aanmeldingen, hoewel het totaal aantal leerlingen door instroom stand houdt. In Den Haag VO was in 2023 sprake van een stijging van het aantal leerlingen, terwijl in 2024 een daling optrad. Voor Den Haag PO was in 2024 sprake van een daling, maar deze wordt in 2025 waarschijnlijk omgezet in een stijging. Ook voor de IWSTH is sprake van een lichte stijging.
- vrijescholen zijn gewild bij startende leraren omdat ze werken vanuit een visie en zich daarmee onderscheiden. Daardoor lukt het vooralsnog redelijk om leraren te vinden ten tijde

van schaarste, deels ook oud-leerlingen. Echter, het op het laatste moment vervangen van zieke leraren is een probleem en leidt tot hoge vervangingskosten door de inzet van externe bureaus. In de toekomst zal deze kleine voorsprong echter onvoldoende zijn om de landelijke toename op te vangen. Dit betekent dat de scholen zich moeten voorbereiden op anders lesgeven en een andere indeling van de onderwijstijd: manieren waarbij met minder leraren dezelfde kwaliteit gerealiseerd kan worden.

- in Den Haag VO staan er bouwplannen op de agenda: dit zal veel van de school vragen, brengt mogelijk extra financiële risico's met zich mee en kan leiden tot knelpunten m.b.t. tijdelijke huisvesting. Tegelijkertijd biedt dit voor de langere termijn een stabiele situatie na vele jaren van ongemak. En heel belangrijk: een fris nieuw schoolgebouw dat aansluit bij de eisen van deze tijd: de verwachting is dat dit de instroom ten goede zal komen.
- de internationale Waldorf School The Hague heeft in haar eerste jaren een goede naam gekregen bij *internationals*, waardoor de komende jaren verdere groei verwacht wordt. Tegelijkertijd kunnen onverwachte internationale ontwikkelingen forse effecten hebben op het leerlingenaantal. Om die reden wordt gestreefd naar een financiële buffer die hiertegen bestand is.
- de ontwikkelingen, ingegeven door de politiek en wet- en regelgeving, die op scholen afkomen nemen jaarlijks toe. Gedacht kan worden aan bezuinigingen op de SHRM-middelen en andere maatregelen om gelden over te hevelen naar de onderwijsregio's. Dit vraagt veel van de scholen en de staf, zeker gezien de geringe omvang van de staf. De komende jaren is het van belang om na te gaan op welke wijze dit opgevangen kan worden. De voorgenomen fusie zal hierin een impuls zijn om de ondersteuning aan scholen verder te versterken.

Financiële positie

	ZWN 2023	ZWN 2024	ZWN 2025 (progn.)	ZWN 2026	OCW- grenzen	ZWN streefdoel
Liquiditeit (geeft aan of ZWN op korte termijn aan haar betalingsverplichtingen kan voldoen)	1,93	1,30	0,89	0,81	0,75	1,15
Solvabiliteit 2 (geeft aan of ZWN op lange termijn aan betalingsverplichtingen kan voldoen)	61%	56%	58%	57%	>30%	40%
Weerstandsvermogen	17%	19%	19%	19%	<30%	10%-20%
Gecorrigeerd weerstandsvermogen	9%	3%	-5%	-7%	Nvt	5-10%

Op basis van deze cijfers is duidelijk dat de liquiditeit en de solvabiliteit in 2024 is afgenomen. Dat stabiliseert de komende periode rond de 57%. De bestuurder heeft besloten deze nauwlettend te monitoren onder meer door hier periodiek over te rapporteren en indien nodig maatregelen te treffen indien dit verder daalt.

Het weerstandsvermogen is het percentage Eigen Vermogen ten opzichte van de totale baten. Dat is in 2024 gestegen tot 19%. De verwachting is dat het weerstandsvermogen de komende jaren stabiel zal blijven.

Het gecorrigeerd weerstandsvermogen is het percentage Eigen Vermogen -/- materiële vaste activa ten opzichte van de Totale Rijksbijdragen. Door de investeringen in het Badhuis en de vaste activa is dit percentage in 2024 gedaald ten opzichte van 2023. Als gevolg van begrote investeringen in vaste activa en groot onderhoud zal het gecorrigeerd weerstandsvermogen de komende jaren tijdelijk dalen.

Financiële verslaggeving

De bestuurder stelt periodiek een financiële rapportage op die besproken wordt met de auditcommissie en de rvt en aan de medezeggenschapsorganen wordt gezonden. Hierin wordt aandacht besteedt aan de (onvoorziene) risico's en de te nemen maatregelen. Met de herziening van het Reglement bestuurder, rvt, rectoren/schoolleiders is deze cyclus meer in detail uitgewerkt, waarmee de sturing van zowel de rvt als de bestuurder versterkt wordt.

Financiële wet- en regelgeving

ZWN voldoet aan de financiële eisen vanuit de wet- en regelgeving, eventuele verbeterpunten die voortvloeien uit de jaarlijkse (interim) controle worden zo spoedig mogelijk geïmplementeerd.

4. Verantwoording van financiën

4.1 Ontwikkelingen in meerjarig perspectief

Schatkistbankieren

Omdat de rentevergoeding op Schatkistbankieren hoger is dan de vergoeding bij commerciële banken is in 2020 besloten om over te gaan op Schatkistbankieren, waarbij de publieke middelen worden aangehouden bij het ministerie van Financiën.

Normatief eigen vermogen

De Inspectie van het Onderwijs hanteert het Normatief Eigen Vermogen als signaleringswaarde om te beoordelen of een bestuur beschikt over een passende hoogte van het eigen vermogen.

Het normatief eigen vermogen³ bedraagt 5.603.758 ultimo 2024 en 3.769.415 ultimo 2023.

Het publiek eigen vermogen komt boven de signaleringswaarde uit als het feitelijk eigen vermogen (wat is af te lezen van de balans) hoger is dan het normatief eigen vermogen (vermogen dat een onderwijsinstelling redelijkerwijs nodig heeft om bezittingen te financieren en risico's op te vangen). Het Eigen Vermogen neemt de komende jaren af doordat de bestemmingsreserves ingezet zullen worden en zo onttrokken worden aan het Eigen Vermogen.

Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW

ZWN heeft als uitgangspunt dat zij niet doet aan beleggingen. De licht stijgende rentestand ondersteunt dit beleid: de risico's op de kapitaalmarkt voor publieke middelen acht de bestuurder niet verantwoord. Dit is vastgesteld in het Treasury Statuut, hetgeen in 2024 is herijkt.

Personeel niet in loondienst (PNIL)

Tgv de tijdelijke subsidieregelingen en de tijdelijke vervanging van werknemers met een hoog ziekteverzuim ligt het percentage Personeel niet in loondienst (PNIL) op 3,2 % van de totale inkomsten. De bestuurder is voornemens om dit percentage te verlagen.

Resultaten in meerjarig perspectief

We zien dat het resultaat voor 2025 positief is en na 2025 oploopt.

Als gevolg van een tijdelijke daling van de leerlingenaantallen in het VO nemen de Rijksbijdragen tijdelijk af, waardoor op de personeelslasten bezuinigd zal worden.

Naar mate het leerlingenaantal oploopt zal de formatie weer uitgebreid kunnen worden

4.2 Staat van baten en lasten

De staat van de baten en lasten is opgenomen in de continuïteitsparagraaf.

4.3 Financiële positie

De genoemde indicatoren geven zicht op de financiële positie van ZWN:

- De liquiditeit in 2024 t.o.v. voorgaande jaren gedaald van 1,93 naar 1,30 maar zit nog ruim boven de signaleringswaarde van de inspectie (0,75) en op de ZWN-streefwaarde (1,15). Voor 2025 is geprognosticeerd dat deze onder de ZWN-norm komt.
- De solvabiliteit is in 2024 gedaald t.o.v. 2023: van 61% naar 56%. Desondanks ligt het percentage boven de ZWN- en de inspectienorm.
- Het weerstandsvermogen is in 2024 gestegen van 17% naar 19% en zit daarmee binnen de marges van ZWN, ook de komende jaren zal dit volgens de prognose zo blijven.
- Het gecorrigeerd weerstandsvermogen is in 2024 gedaald van 9% naar 3% en komt daarmee nog onder de ZWN-norm van 5-10%. Deze daling was voorzien en is veroorzaakt door investeringen in het Badhuis. De verwachting is dat het gecorrigeerd weerstandsvermogen de komende jaren tijdelijk zal dalen en vanaf 2028 weer zal herstellen.

³ $0,5 \times (\text{aanschafwaarde gebouw} \times 1,27) + \text{boekwaarde resterende materiële vaste activa} + 0,05 \times \text{alle baten}$

4.4 Wachtgelden PO

In het PO zijn geen voormalige collega's waarop wachtgeldenregelingen van toepassing zijn. Dit betekent dat hiervoor geen reserveringen zijn opgenomen.

5. Verslag intern toezicht

5.1 Samenstelling intern toezicht per 1 januari 2025.

De raad van toezicht bestaat op 1 januari 2025 uit de volgende personen: dhr. Stephan Valk (voorzitter), mw. Madeleine Vreeburg, dhr. Ted van Schie en de dhr. Marten de Bruine. De heer van Schie heeft zitting in de raad op bindende voordracht van de medezeggenschapsraad.

De honorering van de leden van de raad van toezicht is in 2024 aangepast n.a.v. de cao-stijgingen in het VO en PO. De bedragen zijn gebaseerd op de adviestabellen van de VTOI, en vallen binnen de kaders van de WNT. In de jaarrekening zijn de bedragen opgenomen, zodat deze openbaar zijn. Dit geldt ook voor de honorering van de bestuurder, die is gebaseerd op de Cao bestuurders funderend onderwijs.

Lid (met hoofdfunctie buiten ZWN)	(on)betalde nevenfuncties	Aftreden eerste termijn	Aftreden tweede termijn
Stephan Valk (voorzitter sinds 1 januari 2025) – programmadirecteur bij Parnassia Groep	- lid ledenraad vereniging Achmea - lid RvC Forensische Psychiatrie Centra België - Speciaal gezant minister van VWS (per 1 januari 2024) - voorzitter RvT Museum van de Geest (per 1 maart 2024) - lid bestuur Soft Tulip (per 1 maart 2024) - lid RvC Caleidozorg (per 1 januari 2025)	12.10.2027	12.10.2031
Madeleine Vreeburg – - Hogeschool Teamleider en lerarenopleider InHolland (parttime) - Zelfstandig onderwijsadviseur	- nvt	15.10.2023	15.10.2027
Ted van Schie - geen hoofdfunctie ivm pensionering	- voorzitter van het bestuur van het Raphaëlfonds (ANBI stichting) - bestuurslid /secretaris van de stichting Vrienden van de Rudolf Steiner Kliniek (eveneens een ANBI stichting) - voorzitter vereniging behoud boomgaard van de Hafakker	07.12.2024	07.12.2028
Marten de Bruine *1) – bestuurder stichting 't Kastheel	- raad van toezicht Stichting Samenwerkingsverband VO Zaanstreek te Wormerveer - raad van toezicht Stichting DKP Onderwijsgroep te Hilversum	01.01.2021	31.12.2025 (maximaal twaalf maanden verlengd)

*1) Lidmaatschap RvT tijdelijke verlenging na 1 januari 2025 tot uiterlijk 31 december 2025 in verband met fusietraject)

5.2 Vormgeving intern toezicht

De raad van toezicht kwam in 2024 vijf keer bij elkaar in reguliere vergaderingen.

Eind 2024 heeft de voormalig voorzitter, dhr. W. van Ewijk zijn lidmaatschap beëindigd. Wij zijn hem zeer erkentelijk voor zijn inzet in de afgelopen jaren. De heer De Bruine had aanvankelijk ook afscheid genomen omdat zijn termijn verlopen was, maar in verband met de beoogde fusie met Stichting Vrije Scholen Rijnstreek (SVSR) en de verwachte gedeeltelijke integreren van de beide raden van toezicht op de verwachte fusiedatum per 1 augustus 2025 is hem verzocht om zijn zitting nog maximaal 12 maanden te verlengen. Wij zijn verheugd dat hij hiertoe bereid is gebleken. Mw. Hielke Visser is vanwege persoonlijke omstandigheden afgetreden.

De raad kent drie commissies: de remuneratiecommissie (dhr. Valk en dhr. Van Schie), de financiële (audit)commissie (dhr. Valk en dhr. De Bruine) en de kwaliteitscommissie (mw. Vreeburg en dhr. Van Schie).

De rvt bestond in 2024 uit vijf personen, de verhouding man-vrouw is 2/5e. Bij nieuwe vacatures is het streven om te komen tot een zo gelijk mogelijke verhouding tussen mannen en vrouwen, hetgeen ertoe leidt dat de voorkeur uitgaat naar vrouwelijke kandidaten. Het college van bestuur bestaat uit één persoon, waardoor deze verhouding niet aan de orde is.

De raad heeft in haar toezichtkader beschreven op welke wijze en met welke frequentie zij toeziet op de rechtmatigheid en doelmatigheid. De visie van de stichting op het realiseren van onderwijskwaliteit is leidend in het toezichtkader, de indicatoren in het toezichtkader zijn daarbij ondersteunend. De raad volgt en bespreekt deze aspecten aan de hand van de Beleidsbrief, de begroting, de voortgangsrapportages, de financiële kwartaalrapportage en de jaarrekening. Verder is in het toezichtkader beschreven dat de raad haar informatie ook vergaart op informele wijze via gesprekken met de mr en gesprekken binnen de organisatie.

De raad heeft vastgesteld dat de inkomsten voor het grootste deel afkomstig zijn van de overheid: de reguliere rijks bekostiging, aanvullende subsidie en gemeentelijke subsidies. Daarnaast bestaat een klein deel van de inkomsten uit de ouderbijdrage. Al deze inkomsten zijn rechtmatig verkregen. Ook de besteding is rechtmatig: deze zijn afgestemd op de doelstellingen van de stichting en de (rijks)overheid. De ouderbijdrage wordt verantwoord richting ouders via het contactouder-overleg of via het (vestigings)medezeggenschapsorgaan. Hierbij is extra gecontroleerd of in alle uitingen naar ouders het vrijwillige karakter geborgd is. ZWN gaat uit van het solidariteitsprincipe, waardoor de hoogte van de bijdrage voor de ouders zelf wordt afgestemd op hun inkomen: op deze wijze tracht ZWN iedere vorm van ongelijkheid te voorkomen.

Verder hebben de vestigingen een zekere eigen mate van financiële verantwoordelijkheid. Bij de besteding wordt tevens nagegaan of de doelstellingen van de stichting daarbij gediend zijn, dan wel ondersteund worden en of deze rechtmatig worden uitgegeven.

Verder is in 2024 aan de hand van een benchmark gekeken naar de doelmatigheid van de bestedingen. Uit de benchmark komen geen opvallende afwijkingen voor, op basis waarvan de raad de doelmatigheid heeft vastgesteld.

Het reglement raad van toezicht, bestuurder, rector/schoolleider is in 2024 geëvalueerd, deels opnieuw opgezet en van een update voorzien. Hierin worden de taken en afstemming van de rvt, de bestuurder en de schoolleiders beschreven.

5.3 Toelichting op gegeven adviezen

Een belangrijk deel van 2024 stond in het teken van de voorgenomen fusie met drie vrijescholen PO in Leiden, Alphen aan den Rijn en Zoetermeer, vallend onder het bestuur van de Stichting Vrijescholen Rijnstreek (SVSR). Duidelijk is voor beide partijen dat de stichtingen elkaar kunnen versterken in het verder verbeteren van het onderwijs in de regio en het versterken van de ondersteuning bij dit proces. Begin 2025 hebben de betrokken mr-en van de beide stichtingen akkoord gegeven op de Fusie Effect Rapportage (FER), waarna die voor advies is aangeboden aan de betrokken gemeenten. Gestreefd wordt naar een fusie per 1 augustus 2025.

Daarnaast kregen de volgende thema's in 2024 aandacht:

- de jaarrekening over 2023 werd vastgesteld. De verbeteruggesties van de accountant zijn overgenomen en ingevoerd.
- de raad heeft kennis genomen van de Beleidsbrief 2025 (strategisch kader) die door de bestuurder is vastgesteld en met de financiële commissie is besproken: deze brief vormt een gedegen basis voor de begroting en het (meer)jarenplan.
- de begroting en het jaarplan van de stichting en de scholen voor 2025 is goedgekeurd. Verder is de meerjarenbegroting 2026-2029 besproken. Ook zijn twee aparte financiële kwartaalrapportages besproken met de raad.

- de raad ontvangt voor elke raadsvergadering een voortgangsverslag van de bestuurder dat tevens met de mr gedeeld wordt. De raad is tevreden over de informatieve inhoud van deze rapportage die een helder beeld geeft van wat er speelt op de scholen.
- elke vier jaar houdt de rvt een extern begeleide evaluatie. In de tussenliggende jaren wordt een interne zelfevaluatie gehouden, deze is in september 2024 uitgevoerd.
- evaluatie van het uitvoerend bestuur: de remuneratiecommissie heeft in begin 2024 een beoordelingsgesprek met de bestuurder gevoerd, nadat een open feedback-gesprek met de schoolleiding heeft plaatsgevonden. Hierbij is ook de input van gesprekken met de medezeggenschap benut. Vastgesteld is dat sprake was van een zwaar jaar, met name door de perikelen rond het verbetertraject in het PO. Hierbij is (te) veel focus geweest op de verbetering van de onderwijskwaliteit en te weinig sturing op de financiële gevolgen en op de tevredenheid bij een deel van de ouders. Dit heeft geleid tot een te hoog negatief resultaat en verloop van leerlingen. Ondanks het feit dat de oorzaken hiervan divers zijn, is de bestuurder op deze uitkomsten aangesproken.
- In de zomer heeft de raad besloten om afscheid te nemen van de bestuurder en is gestart met het vinden van een passende opvolger. Deze is gevonden in de voormalig rector van het Rudolf Steiner college in Rotterdam. De eerste maanden van 2025 zijn benut voor een constructieve inwerkperiode, in goede samenwerking met voormalige bestuurder.
- de auditcommissie heeft diverse malen met de bestuurder overlegd: met betrekking tot de jaarrekening 2023, de Beleidsbrief 2025 en de begroting 2025. Daarnaast vond separaat afstemming plaats naar aanleiding van de interim-controle door de accountant. De accountant is op voordracht van de audit-commissie door de raad van toezicht benoemd. In haar toezicht neemt de auditcommissie de rechtmatigheid en doelmatigheid van uitgaven mee (zie 5.4).
- in 2024 heeft de rvt twee gesprekken gevoerd met vertegenwoordigers van de mr ZWN VO en PO. Gesproken is onder meer over de situatie rond het verbetertraject in het PO, de gevolgen daarvan m.b.t. draagvlak binnen de scholen en over de financiële gevolgen van het verbetertraject. Verder is twee keer separaat overleg geweest over het voornemen om te komen tot de fusie met SVSR, uitmondend in een door beide mr-en ondertekende intentieverklaring.
- De raad heeft in 2024 een constructief gesprek gehad met een afvaardiging van de inspectie in het kader van het vierjaarlijkse bestuursonderzoek.
- in 2024 zijn de volgende onderwerpen meer uitgebreid besproken met de bestuurder: kwaliteitsverbetering onderwijs, kwaliteitsverbetering onderwijs en management, de positie van de bestuurder en de onderlinge samenwerking (meer als stichting PO/VO). Verder is aandacht besteed aan de dreigende negatieve financiële resultaten, die tot succesvolle ingrepen en monitoring in het VO en het PO hebben geleid.
- in 2024 heeft de raad de honorering binnen ZWN getoetst aan de WNT. De salarissen van zowel de bestuurder als de toezichthouders voldoen aan de wettelijke normen. Op grond van de WNT kwalificeert de raad zichzelf en de algemeen directeur/bestuurder als topfunctionaris. De beloningscomponenten zijn in de jaarrekening opgenomen.
- de rvt heeft zich gehouden aan de code goed bestuur, hier is in 2024 niet van afgeweken: verantwoordelijkheid (nemen) integriteit, professionaliteit en openheid vormen uitgangspunt van handelen. Bij het herzien van het *reglement raad van toezicht, bestuurder, rector/schoolleider* is de code als uitgangspunt genomen en als zodanig benoemd. Verder is de raad twee keer per jaar in gesprek met de medezeggenschapsraad en is er inzien nodig tussentijds overleg met de voorzitters.
- De raad heeft toezicht gehouden op de doelmatige besteding van middelen door kritisch te kijken naar de voorgenomen uitgaven, zowel op strategisch als operationeel niveau. In overleg met de bestuurder wordt periodiek besproken op welke wijze (extra) middelen bijdragen aan de realisatie van de missie en strategische doelen van de stichting. Daarbij wordt specifiek aandacht besteed aan de verhouding tussen personele inzet, onderwijskwaliteit en de financiële ruimte binnen de begroting. De raad bevraagt de bestuurder actief op de onderbouwing van investeringen en het te verwachten effect ervan,

bijvoorbeeld ten aanzien van leerlingontwikkeling, professionalisering van medewerkers of het borgen van de onderwijskwaliteit op lange termijn. Ook incidentele baten en aanvullende bekostiging worden in dit kader betrokken. De raad verwacht van de bestuurder transparantie in de afwegingen en een integrale benadering waarin zowel de pedagogische als bedrijfsmatige aspecten worden meegenomen. Op die manier wordt toegezien op een verantwoorde, doelmatige en toekomstgerichte inzet van de beschikbare financiële middelen.

- De raad heeft toezicht gehouden op de rechtmatige verwerving van de middelen door alleen kosten en baten in de begroting op te voeren die in overeenstemming zijn met wettelijke regelingen en verordeningen. In het overleg tussen de auditcommissie, de bestuurder en de controller is dit onderwerp van gesprek. De auditcommissie heeft gedurende het jaar actief toezicht gehouden op de doelmatigheid van de besteding van middelen. Door het verkrijgen van rapportages en het stellen van kritische vragen over afwijkingen ten opzichte van de begroting, wordt de koppeling bewaakt tussen financiële inzet en de bijdrage aan strategische en onderwijskundige doelen. Naar aanleiding van signalen over beperkte sturing op sommige budgetten is afgesproken dat de Raad van Toezicht in 2025 explicieter toezicht zal houden op de effectiviteit van ingezette middelen per doelstelling.

5.4 Toezicht op naleving van wet- en regelgeving

De Raad van Toezicht bewaakt of de bestuurder handelt binnen de grenzen van wet- en regelgeving. Tijdens de overleggen wordt regelmatig stilgestaan bij juridische kaders en actuele ontwikkelingen, bijvoorbeeld op het gebied van onderwijswetgeving, privacy of personeelsbeleid. Beleidsstukken, begrotingen en jaarstukken worden beoordeeld met oog voor rechtmatigheid en zorgvuldigheid. Als er twijfel is over de juiste interpretatie van regels, wordt indien nodig externe deskundigheid ingeschakeld. Zo draagt de Raad eraan bij dat de organisatie haar maatschappelijke opdracht uitvoert op een transparante en verantwoorde manier.

5.5 Toezicht op rechtmatige besteding van middelen

De Raad van Toezicht waakt erover dat de beschikbare middelen doelmatig en rechtmatig worden ingezet. Bij het beoordelen van de begroting, de voortgangsrapportages en de jaarrekening let de Raad niet alleen op de cijfers, maar ook op de onderliggende keuzes en afwegingen van de bestuurder. Tijdens de gesprekken wordt besproken of het financiële beleid in lijn is met de doelen van de organisatie en of publieke gelden zorgvuldig worden besteed. Waar nodig worden kritische vragen gesteld om te zorgen voor transparantie en verantwoord financieel handelen. Zo draagt de Raad bij aan het vertrouwen in de organisatie en het goede gebruik van middelen.

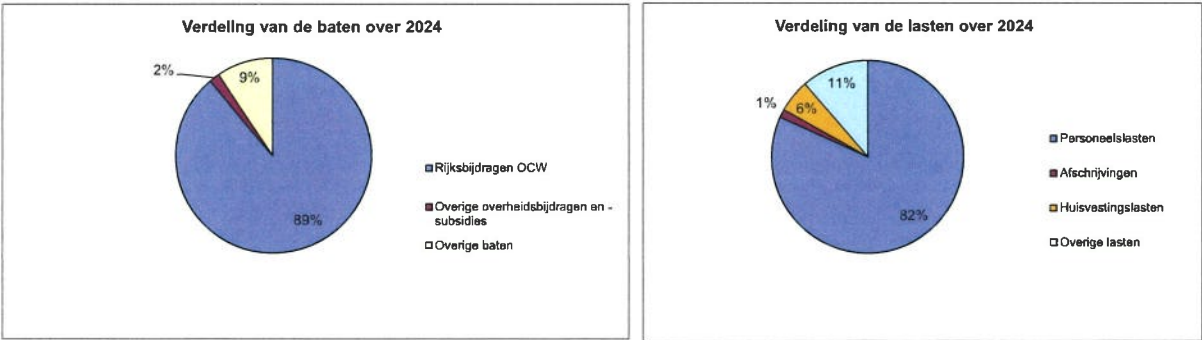
A3 Financiële situatie op balansdatum

	€	€
Het resultaat voor resultaatbestemming over 2024 bedroeg		(820.199)
Resultaatbestemming 2024		757.821
Het resultaat na resultaatbestemming over 2024 bedroeg		<u>(62.378)</u>
Het resultaat voor resultaatbestemming over 2024 bedroeg		(820.199)
Het resultaat voor resultaatbestemming over 2023 bedroeg		(393.016)
Per saldo een verslechtering van het resultaat voor resultaatbestemming met		<u>(427.183)</u>
Deze verslechtering van het resultaat voor resultaatbestemming is als volgt nader te analyseren:		
Baten		
Hogere Rijksbijdragen OCW	492.191	
Hogere Overige overheidsbijdragen	17.728	
Hogere Overige baten	<u>46.784</u>	556.703
Lasten		
Hogere Personele lasten	(1.102.015)	
Hogere Afschrijvingen	(25.758)	
Lagere Huisvestingslasten	189.882	
Hogere Overige materiële lasten	<u>(1.910)</u>	(939.801)
Lagere Financiële baten		<u>(44.085)</u>
		<u>(427.183)</u>

Het negatieve resultaat over 2024 na resultaatbestemming bedraagt € 62.378. Dit is per locatie als volgt opgebouwd:

	€	€
Algemeen		
Bestemmingsreserve algemeen		0
Leiden		
Algemene reserve Publiek	(243.268)	
Bestemmingsreserve personeel	198.109	
Bestemmingsreserve gebouw	2.068	
Bestemmingsreserve groot onderhoud	2.528	
		(40.563)
Rotterdam		
Algemene reserve Publiek	(679.522)	
Bestemmingsreserve personeel	473.015	
Bestemmingsreserve gebouw	6.001	
Bestemmingsreserve groot onderhoud	2.336	
		(198.170)
Den Haag		
Algemene reserve Publiek	(129.373)	
Bestemmingsreserve personeel	96.460	
Bestemmingsreserve gebouw	9.551	
Bestemmingsreserve groot onderhoud	1.440	
		(21.922)
Abbenbroekweg (PO)		
Algemene reserve Publiek	174.147	
Bestemmingsreserve personeel	(5.751)	
Bestemmingsreserve groot onderhoud	1.665	
		170.060
IWSTH (PO)		
Algemene reserve publiek	57.817	
Bestemmingsreserve personeel	(30.000)	
Bestemmingsreserve groot onderhoud	399	
		28.217
Totaal		<u>(62.378)</u>

Onderstaand treft u de verdeling van de baten en lasten grafisch weergegeven aan.

Onderstaand wordt een globale toelichting per vestiging gegeven.

Leiden

	2024	2023
	€	€
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	(40.563)	45.554
	<u>(40.563)</u>	<u>45.554</u>

Zoals uit bovenstaande opstelling blijkt is het resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening ten opzichte van 2023 afgenomen met € 86.117

Rotterdam:

	2024	2023
	€	€
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	(198.170)	10.554
	<u>(198.170)</u>	<u>10.554</u>

Zoals uit bovenstaande opstelling blijkt is het resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening ten opzichte van 2023 afgenomen met € 208.724

Den Haag:

	2024	2023
	€	€
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	(21.922)	109.481
	<u>(21.922)</u>	<u>109.481</u>

Zoals uit bovenstaande opstelling blijkt is het resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening ten opzichte van 2023 afgenomen met € 131.403

Abbenbroekweg (PO)

	2024	2023
	€	€
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	170.060	(387.827)
	<u>170.060</u>	<u>(387.827)</u>

Zoals uit bovenstaande opstelling blijkt is het resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening ten opzichte van 2023 toegenomen met € 557.887

WSTH (PO)

	2024	2023
	€	€
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	28.217	(14.894)
	<u>28.217</u>	<u>(14.894)</u>

Zoals uit bovenstaande opstelling blijkt is het resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening ten opzichte van 2023 toegenomen met € 43.111

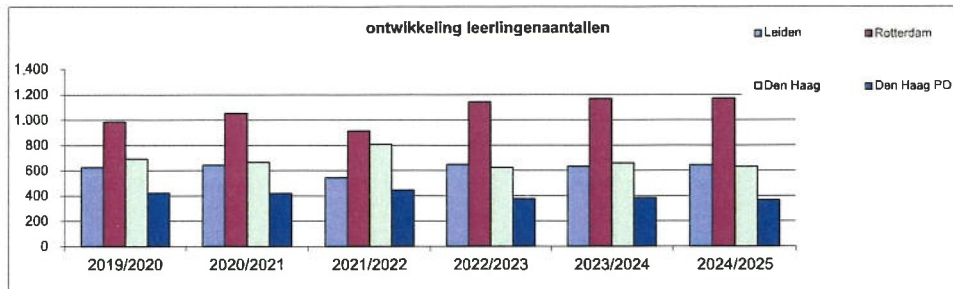
Kengetallen

		31-12-2024	31-12-2023
Liquiditeit:	<u>Liquide middelen + vordering + effecten</u> kortlopende schulden	1,30	1,93
Solvabiliteit:	<u>Eigen vermogen + voorzieningen</u> totaal vermogen	0,56	0,61
Weerstandsvermogen:	<u>Eigen vermogen</u> baten + financiële baten	19%	17%
Gecorrigeerd weerstandsvermogen:	<u>Eigen Vermogen - MVA</u> Totale Rijksbijdragen	3%	9%
Nomatief Eigen Vermogen	0,5 x (aanschafwaarde gebouw x 1,27) + boekwaarde resterende materiële vaste activa + 0,05 x alle baten	5.603.758	3.769.415

Uit bovenstaand overzicht blijkt dat de Stichting ZWN zowel qua liquiditeit als qua solvabiliteit in een gezonde positie verkeert.

Ontwikkeling leerlingenaantallen

	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023	2023/2024	2024/2025
Leiden	627	643	663	648	635	644
Rotterdam	986	1.055	1.135	1.142	1.168	1.172
Den Haag	692	666	671	624	659	630
Den Haag PO	423	419	403	377	385	365
International Waldorfschool	21	51	70	78	84	88
Totaal	2.749	2.834	2.942	2.869	2.931	2.899

De liquide middelen zijn binnen de school verdeeld over een betaalrekening en een aantal kapitaal- en rendement-rekeningen. Gezien de richtlijnen over risico vrij beleggen is voor deze vorm gekozen om het risico zo veel mogelijk te mijden en het spaarrendement zo hoog mogelijk te maken.

De stichting maakt in de normale bedrijfsuitoefening geen gebruik van uiteenlopende financiële instrumenten die blootstellen aan renterisico's, kredietrisico's en liquiditeitsrisico's.

Aangezien de rentestand een beperkte invloed heeft op het resultaat is het renterisico zeer klein. De instelling heeft geen significante concentraties van kredietrisico.

Er is een treasurystatuut opgesteld waarin wordt beschreven welke treasurytaken en - verantwoordelijkheden van toepassing zijn. Tevens worden hierin de beleidskaders vastgelegd voor diegenen die bij deze taken en verantwoordelijkheden betrokken zijn.

B1 Balans per 31 december 2024**Balans na resultaatbestemming****1 Activa**

		31-12-2024		31-12-2023	
		€	€	€	€
Vaste activa					
1.2	Materiële vaste activa				
1.2.1	Gebouwen en terreinen	3.053.124		1.620.232	
	Groot onderhoud	704.720		0	
1.2.2	Inventaris en apparatuur	1.547.657		1.422.980	
			5.305.501		3.043.212
1.3	Financiële vaste activa				
1.3.1	Langlopende vorderingen	36.011		26.591	
1.3.6	Overige effecten	2.295		1.845	
			38.306		28.436
	Totaal vaste activa		5.343.807		3.071.648
Viottende activa					
1.5	Vorderingen				
1.5.1	Debiteuren	592.440		635.079	
1.5.2	Ministerie van OCW	0		0	
1.5.7	Overige vorderingen	265.532		486.254	
1.5.8	Overlopende activa	495.737		642.003	
			1.353.709		1.763.336
1.7	Liquide middelen		5.760.252		7.908.174
	Totaal viottende activa		7.113.961		9.671.510
	Totaal activa		12.457.768		12.743.157

2 Passiva

		31-12-2024		31-12-2023	
		€	€	€	€
2.1	Eigen vermogen				
2.1.1	Stichtingskapitaal	45.423		45.423	
2.1.1	Algemene reserve Publiek	1.320.328		1.382.706	
2.1.1	Algemene reserve Privaat	2.250.000		2.250.000	
2.1.2	Bestemmingsreserves Publiek	2.467.958		1.787.970	
			6.083.709		5.466.099
2.2	Voorzieningen				
2.2.1	Personeelsvoorzieningen	894.525		824.515	
2.2.3	Onderhoudsvoorzieningen	0		1.437.808	
			894.525		2.262.323
2.3.5	Langlopende schulden Overige langlopende schulden		0		0
2.4	Kortlopende schulden				
2.4.3	Crediteuren	534.028		642.456	
2.4.7	Belastingen en premies sociale verzekeringen	1.302.068		1.216.537	
2.4.8	Schulden terzake van pensioenen	327.148		311.701	
2.4.9	Overige kortlopende schulden	76.210		59.436	
2.4.10	Overlopende passiva	3.240.080		2.784.605	
			5.479.534		5.014.735
	Totaal passiva		12.457.768		12.743.157

B2 Staat van baten en lasten 2024

		2024		Begroting 2024		2023	
		€	€	€	€	€	€
Baten							
3.1	Rijksbijdragen	28.821.859		28.931.458		28.329.668	
3.2	Overige overheidsbijdragen en -subsidies	558.427		413.431		540.699	
3.5	Overige baten	<u>3.055.003</u>		<u>2.895.825</u>		<u>3.008.219</u>	
Totaal baten			32.435.289		32.240.714		31.878.586
Lasten							
4.1	Personeelslasten	27.378.156		26.247.709		26.276.141	
4.2	Afschrijvingen	453.646		498.960		427.888	
4.3	Huisvestingslasten	1.859.359		2.207.200		2.049.241	
4.4	Overige lasten	<u>3.798.037</u>		<u>3.375.161</u>		<u>3.796.127</u>	
Totaal lasten			33.489.198		32.329.029		32.549.397
Saldo baten en lasten			<u>(1.053.909)</u>		<u>(88.315)</u>		<u>(670.811)</u>
5	Financiële baten en lasten		233.710		0		277.795
Resultaat voor resultaatbestemming			<u>(820.199)</u>		<u>(88.315)</u>		<u>(393.016)</u>
Af: dotatie bestemmingsreserve publiek							
	- NPO gelden 2023		0		0		(413.015)
	- Personeelslasten 2024		0		0		(227.973)
	- Ziekteverzuim		(314.369)		0		0
Bij: onttrekking bestemmingsreserve publiek							
	- BAPO rechten		28.807		0		46.069
	- NPO gelden		687.768		0		0
	- Personeelslasten 2024		227.973		227.973		0
	- Collectief deel strategisch personeelsbeleid		51.654		0		344.425
	- 40 extra PB uren 2022/2023		0		0		273.869
	- Scholing		50.000		0		0
	- Afschrijvingen		17.620		0		102.508
	- Aanpassing leerlingvolgsysteem		0		0		30.000
	- Groot onderhoud		8.368		0		0
Resultaat na resultaatbestemming			<u>(62.378)</u>		<u>139.658</u>		<u>(237.133)</u>

	2024		2023	
	€	€	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Saldo Balen en Lasten		(1.053.909)		(670.811)
Aanpassingen voor:				
Vrijval vooruitontvangen investeringssubsidies	0		0	
Afschrijvingen	453.644		427.887	
Mutaties voorzieningen	<u>70.010</u>		<u>(38.355)</u>	
		523.655		389.532
Veranderingen in vlottende middelen:				
Vorderingen	-/- (373.401)		347.725	
Schulden	<u>464.799</u>		<u>511.072</u>	
Totaal kasstroom uit bedrijfsoperaties		307.946		(117.932)
Ontvangen interest		269.933		214.372
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten		577.879		96.440
Kasstroom uit investeringsactiviteiten				
Investerings materiële vaste activa (-/-)	(2.715.933)		(1.306.574)	
Desinvesteringen materiële vaste activa	0		0	
Investerings financiële vaste activa	<u>(9.870)</u>		<u>122.503</u>	
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten		(2.725.803)		(1.184.071)
Kasstroom uit financieringsactiviteiten				
Nieuw opgenomen leningen	0	0	0	0
Aflossing langlopende schulden -/-	<u>0</u>		<u>0</u>	
		0		0
Mutatie liquide middelen		<u>(2.147.922)</u>		<u>(1.087.630)</u>
Liquide middelen				
Beginstand liquide middelen		7.908.174		8.995.804
Eindstand liquide middelen		<u>5.760.252</u>		<u>7.908.174</u>
Mutatie liquide middelen		<u>(2.147.922)</u>		<u>(1.087.630)</u>

Algemeen**Activiteiten**

De activiteiten van de Stichting Vrijescholen Zuidwest Nederland bestaan uit het verstrekken van onderwijs volgens de pedagogische beginselen van Rudolf Steiner.

Verbonden partijen

Een overzicht van de benodigde toelichting omtrent verbonden partijen is in Model E opgenomen.

Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

De jaarrekening over 2024 is opgesteld conform de richtlijnen van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en overeenkomstig de verslagleggingsvoorschriften en bepalingen zoals weergegeven in Titel 9 van boek 2 van het Burgerlijk Wetboek.

Tevens is de richtlijn 660 van de Raad voor de Jaarverslaggeving gevolgd.

In deze richtlijn zijn voor de sector presentatie-, waarderings- en verslaggevingsvoorschriften geformuleerd.

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten.

Tenzij bij de desbetreffende grondslag voor de specifieke balanspost anders wordt vermeld, worden de activa en passiva gewaardeerd volgens het kostprijsmodel.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Rapporteringsvaluta

De bedragen in de tabellen worden gepresenteerd in euro's. Als gevolg van afrondingen zijn in sommige gevallen geringe verschillen ontstaan. Deze verschillen tasten de betrouwbaarheid van de jaarrekening niet aan en zijn geen belemmering voor het verkrijgen van het vereiste inzicht.

Schattingswijzigingen

Er hebben zich in 2024 geen schattingswijzigingen voorgedaan.

Stelselwijzigingen

In 2024 is een stelselwijziging doorgevoerd ten aanzien van de verwerking van kosten van groot onderhoud. St. Vrijescholen Zuidwest Nederland is overgestapt op de componentenmethode.

Deze stelselwijziging beoogt een verbetering van het inzicht in het resultaat en vermogen van de Stichting. Bij de toepassing van de componentenmethode worden alle uitgaven aan groot onderhoud geactiveerd en afgeschreven tegen economische levensduur. Uitgaven voor klein onderhoud onder € 10.000 worden rechtstreeks in de staat van baten en lasten verantwoord. De stelselwijziging is prospectief verwerkt in de beginbalans van 1 januari 2024, zoals op basis van RJ-Uitleg 2019-14 (richtlijn 212 'materiële vaste activa' - overgangsbepalingen 'kosten van groot onderhoud') is toegestaan.

Retrospectief vanaf dit boekjaar 2024

Balans	Stand per 31 december 2023	Stelselwijziging 1 januari 2024	Stand per 1 januari 2024
	€	€	€
Voorziening groot onderhoud	-/- 1.437.808	+ 1.437.808	0
Eigen Vermogen	-/- 5.466.099	-/- 1.437.808	-/- 6.903.907

Financiële instrumenten**Algemeen**

De stichting maakt in de normale bedrijfsuitoefening geen gebruik van uiteenlopende financiële instrumenten die blootstellen aan renterisico's, kredietrisico's en liquiditeitsrisico's. Voor de grondslagen voor de waardering van de primaire financiële instrumenten wordt verwezen naar de behandeling per balanspost.

Aangezien de rentestand een beperkte invloed heeft op het resultaat is het renterisico zeer klein.

De instelling heeft geen significante concentraties van kredietrisico.

Reële waarde

De reële waarde van de meeste in de balans verantwoorde financiële instrumenten, waaronder vorderingen, effecten, liquide middelen en kortlopende schulden, benadert de boekwaarde ervan. De reële waarde van de overige in de balans verantwoorde financiële instrumenten wijkt niet materieel af van de boekwaarde.

Schattingen

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat de leiding van de instelling over verschillende zaken zich een oordeel vormt, en dat de leiding schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in art.2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inculsief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva**Materiële vaste activa**

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen.

De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele restwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikname.

Subsidies op investeringen worden in mindering gebracht op de verkrijgingsprijs van de activa waarop de subsidies betrekking hebben.

De activeringsgrens voor materiële vaste activa is € 5.000.

Voor de materiële vaste activa worden de volgende afschrijvingspercentages gehanteerd:

Gebouwen	2,5-5%
Inventaris	10%
Computerapparatuur	20%

Tot 2024 werd voor de kosten van periodiek groot onderhoud wordt een voorziening gevormd. Deze voorziening is opgenomen onder de overige voorzieningen aan de passiefzijde van de balans.

In 2024 is deze voorziening vrijgevallen ten gunste van het resultaat en opgenomen in de bestemmingsreserve groot onderhoud, ter dekking van toekomstige afschrijvingslasten van groot onderhoud.

De activeringsgrens voor groot onderhoud is € 5.000 voor het PO en € 10.000 voor het VO.

Financiële vaste activa

De overige effecten worden gewaardeerd tegen de verkrijgingswaarde of lagere marktwaarde.

Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

Door de instelling wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld.

Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroom genererende eenheid waartoe het actief behoort. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde.

Een bijzondere waardevermindering verlies wordt direct als een last verwerkt in de staat van baten en lasten.

Indien wordt vastgesteld dat een bijzondere waardevermindering die in het verleden verantwoord is, niet meer bestaat of is afgenomen, dan wordt de toegenomen boekwaarde van de desbetreffende activa niet hoger gesteld dan de boekwaarde die bepaald zou zijn indien geen bijzondere waardevermindering voor het actief zou zijn verantwoord.

Ook voor financiële instrumenten beoordeelt de instelling op iedere balansdatum of er objectieve aanwijzingen zijn voor bijzondere waardeverminderingen van een financieel actief of een groep van financiële activa. Bij aanwezigheid van objectieve aanwijzingen voor bijzondere waardeverminderingen bepaalt de instelling de omvang van het verlies uit hoofde van de bijzondere waardeverminderingen, en verwerkt dit direct in de staat van baten en lasten.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en de geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde.

Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht.

Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Liquide middelen die niet ter directer beschikking staan worden verwerkt onder de vorderingen.

Liquide middelen die gedurende langer dan 12 maanden niet ter directe beschikking staan van de stichting worden verwerkt onder de financiële vaste activa.

Voorzieningen

De voorzieningen worden niet tegen contante waarde gewaardeerd, omdat het effect van de tijdswaarde niet materieel is. De rente die wordt gerekend over de banktegoeden is verwaarloosbaar.

Voorziening groot onderhoud

Zie stelselwijzigingen.

Voorziening ambtsjubilea

De voorziening ambtsjubilea is bedoeld om toekomstige verplichtingen in verband met ambtsjubilea te dekken.

Voorziening Uitgestelde beloningen

Op basis van richtlijn 271 van de Raad voor de Jaarverslaggeving is een voorziening opgenomen voor verplichtingen uit hoofde van toekomstige uitkeringen bij ambtsjubilea van personeelsleden.

De voorziening duurzame inzetbaarheid is bedoeld om het niet opgenomen spaarverlof van personeelsleden te dekken.

Voorziening WW-uitkeringen

De voorziening voor ww uitkeringen is gevormd voor de geschatte kosten van voormalige personeelsleden die gebruik kunnen maken van deze rechten en wordt opgebouwd op basis van de geldende regels.

Deze schatting is gebaseerd op de bekende uitkeringsduur en een inschatting van de kans op terugkering in het arbeidsproces.

Voorziening ziekteverzuim

Met ingang van 2024 is de verzekering voor ziekteverzuim opgezegd. Daarom is een voorziening opgenomen om kosten van ziekteverzuim gelijkmatig over een reeks jaren te verdelen.

Kortlopende schulden

Dit betreffen schulden met een op balansdatum resterende looptijd van ten hoogste één jaar.

Kortlopende schulden worden gewaardeerd tegen reële waarde.

Overlopende passiva

De overlopende passiva betreffen vooruitontvangen bedragen die aan opvolgende perioden worden toegekend en nog te betalen bedragen, voor zover ze niet onder de andere kortlopende schulden zijn te plaatsen.

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Bij de bepaling van het exploitatieresultaat gelden de volgende beginselen: lasten (en baten) zijn toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben.

Rijksbijdragen

De ontvangen (normatieve) rijksbijdrage en de niet-geoordeelde OCW-subsidies (vrij besteedbare doelsubsidies zonder verrekeningsclausule) worden in het jaar waarop de toekenningen betrekking hebben volledig verwerkt als bate in de staat van baten en lasten.

Geoordeelde OCW-subsidies met een vrij besteedbaar overschot (doelsubsidies waarbij het overschot geen verrekeningsclausule heeft) worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord naar rato van de voortgang van de gesubsidieerde activiteiten. Het deel van de subsidies waar nog geen activiteiten voor zijn verricht per balansdatum worden verantwoord onder de overlopende passiva.

Geoordeelde OCW-subsidies (doelsubsidies met verrekeningsclausule) worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord in het jaar ten laste waarvan de gesubsidieerde lasten komen.

Niet bestede middelen worden verantwoord onder de overlopende passiva zolang de bestedingstermijn nog niet is verlopen.

Niet bestede middelen worden verantwoord onder de kortlopende schulden zodra de bestedingstermijn is verlopen op de balansdatum.

Overige overheidsbijdragen

Exploitatiesubsidies worden als bate verantwoord in de staat van baten en lasten gebracht in het jaar waarin de gesubsidieerde kosten zijn gemaakt of opbrengsten zijn gederfd, of wanneer een gesubsidieerd exploitatiekort zich heeft voorgedaan.

De baten worden verantwoord als het waarschijnlijk is dat deze worden ontvangen en de instelling de condities voor ontvangst kan aantonen.

Subsidies met betrekking tot investeringen in materiële vaste activa worden in mindering gebracht op het desbetreffende actief en als onderdeel van de afschrijvingen verwerkt in de staat van baten en lasten.

Personeelsbeloningen

Periodiek betaalbare beloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

Pensioenen

De stichting heeft één pensioenregeling. Dit betreft een Nederlandse regeling en wordt gefinancierd door afdrachten aan pensioen-uitvoerder, te weten het bedrijfstakpensioenfonds ABP. De pensioenverplichting wordt gewaardeerd volgens de "verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering". In deze benadering wordt de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie als last in de staat van baten en lasten verantwoord.

Op de Nederlandse pensioenregelingen zijn de bepalingen van de Nederlandse Pensioenwet van toepassing. Stichting Vrijescholen Zuidwest Nederland betaalt op verplichte, contractuele of vrijwillige basis aan pensioenfondsen en verzekeringsmaatschappijen. Behalve de betaling van premies heeft de instelling geen verdere verplichtingen uit hoofde van deze pensioenregelingen.

De premies worden verantwoord als personeelskosten zodra deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terugstorting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen. Nog niet betaalde premies worden als verplichting op de balans opgenomen.

ABP hanteert het middelloon als pensioengevende salarisgrondslag en tracht ieder jaar het pensioen te verhogen met de gemiddelde stijging van de sectoren overheid en onderwijs. Het bestuur van ABP beoordeelt per jaar of het pensioen kan worden verhoogd. Dit is afhankelijk van de financiële situatie van ABP.

De dekingsgraad van het ABP bedroeg ultimo 2024: 111,9%. (2023: 110,5%)

Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva.

Belastingen

De stichting hanteert het standpunt dat zij niet vennootschapsbelastingplichtig is.

Grondslagen voor de opstelling van het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld volgens de indirecte methode. Dit betekent dat de kasstromen worden herleid uit de balans en de staat van baten en lasten, die zoveel mogelijk zijn aangepast voor mutaties die in het verslagjaar niet tot een kasstroom hebben geleid. Vervolgens worden de kasstromen onderscheiden in kasstromen uit:

- operationele activiteiten;
- investeringsactiviteiten;
- financieringsactiviteiten.

Ontvangen interest en betaalde interest worden opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

B5 Toelichting op de onderscheiden posten van de balans

1 Activa

Vaste activa

1.2 Materiële vaste activa

		Verkrijgings- waarde ultimo 2023	Afschrijving ultimo 2023	Boekwaarde ultimo 2023	Investe- ringen 2024	Desinveste- ringen 2024	Afschrijving desinvesteringe n 2024	Afschrijvingen 2024	Afschrijvings- percentage
		€	€	€	€			€	%
1.2.1	Gebouwen en terreinen								
1.2.1.1	Gebouwen	1.185.047	708.665	476.382	2.648.554	0	0	71.812	2,5-10,0
	Activa in aanbouw	1.143.850	0	1.143.850	(1.143.850)	0	0	0	2,5-10,0
1.2.1.2	Groot onderhoud	0	0	0	713.088	0	0	8.368	
1.2.2	Inventaris en apparatuur								
		5.272.040	3.849.060	1.422.980	498.141	0	0	373.464	10,0-33,33
Totaal		<u>7.600.937</u>	<u>4.557.725</u>	<u>3.043.212</u>	<u>2.715.933</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>453.644</u>	
		Cumulatie- ve aanschaf- waarde ultimo 2024	Cumulatieve afschrij- vingen ultimo 2024	Boekwaarde ultimo 2024					
		€	€	€					
1.2.1	Gebouwen en terreinen								
1.2.1.1	Gebouwen	3.833.601	780.477	3.053.124					
	Activa in aanbouw	0	0	0					
1.2.1.2	Groot onderhoud	713.088	8.368	704.720					
1.2.2	Inventaris en apparatuur	5.770.181	4.222.524	1.547.657					
Totaal		<u>10.316.870</u>	<u>5.011.369</u>	<u>5.305.501</u>					

In 2022 is het huisvestingsproject Het Badhuis van het Rudolf Steiner College gestart. Hiervoor is geen subsidie toegekend.
In september 2024 is Het Badhuis opgeleverd. De totale kosten bedragen € 2.648.554. Deze zijn geactiveerd en worden vanaf september 2024 in 40 jaar afgeschreven.

1.3 Financiële vaste activa

1.3.1 Langlopende vorderingen

Boekwaarde ultimo 2023	Mutaties		Boekwaarde ultimo 2024
€	Dotatie	Onttrekking	€
26.591	30.482	(21.062)	36.011
26.591	30.482	(21.062)	36.011

1.3.6 Effecten

1.3.6.3 Overige

Boekwaarde ultimo 2023	Mutaties		Boekwaarde ultimo 2024
€	koersverlies	verkopen	€
1.845	450	0	2.295
1.845	450	0	2.295

De overige effecten zijn aangeschaft middels private middelen.

1.5	Vlottende activa		
1.5.1	Debiteuren	31-12-2024 €	31-12-2023 €
	Debiteuren	592.440	635.079
	af: voorziening oninbare vorderingen	0	0
		<u>592.440</u>	<u>635.079</u>
1.5.2	OCW	31-12-2024 €	31-12-2023 €
	(Meerjarige) doelsubsidies OCW		
	Rekening courant OCW	0	0
		<u>0</u>	<u>0</u>
1.5.7	Overige vorderingen	31-12-2024 €	31-12-2023 €
	Gemeente Den Haag	60.013	382.223
	Gemeente Leiden	54.461	51.671
	Gemeente Rotterdam	47.730	27.212
	Rekening-courant Stichting Fonds tot Steun Haagse Vrije School	44.249	3.200
	Met personeel te verrekenen	27.791	3.671
	Overigen	31.288	18.277
		<u>265.532</u>	<u>486.254</u>
	In 2022 is het huisvestingsproject van IWSTH gestart. Hiervoor is een subsidie toegekend door de gemeente Den Haag. In totaal heeft de stichting tot en met 2023 € 382.223 aan kosten gemaakt. Deze zijn in 2024 vergoed door de gemeente Den Haag.		
1.5.8	Overlopende activa	31-12-2024 €	31-12-2023 €
	Vooruitbetaalde kosten	415.161	390.157
	Nog te ontvangen bedragen	29.213	164.260
	Nog te ontvangen rente	51.363	87.586
	Overigen	0	0
		<u>495.737</u>	<u>642.003</u>
1.7	Liquide middelen	31-12-2024 €	31-12-2023 €
1.7.1	Kasmiddelen	5.683	11.584
1.7.2	Tegoeden op bankrekeningen	5.650.022	7.793.210
1.7.3	Deposito's en spaarrekeningen	104.547	103.380
		<u>5.760.252</u>	<u>7.908.174</u>
	De liquide middelen staan vrij ter beschikking van de Stichting.		

Model D: Toelichting op het Eigen Vermogen

2.1	Eigen vermogen	Saldo	Mutaties 2023		Saldo	Mutaties 2024		Saldo
		ultimo 2022	Resultaat	Overige	ultimo 2023	Resultaat	Overige	ultimo 2024
		€			€	€	€	€
2.1.1	Stichtingskapitaal							
	Leiden	45.423	0	0	45.423	0	0	45.423
		45.423	0	0	45.423	0	0	45.423
2.1.1	Algemene reserve Publiek							
	Algemeen	51.888	0	0	51.888	0	0	51.888
	Leiden	282.508	(46.510)	92.064	328.061	(243.268)	202.705	287.498
	Rotterdam	1.425.445	126.991	(116.437)	1.435.999	(679.522)	481.352	1.237.828
	Waaalsdorperweg	396.572	(60.973)	170.454	506.054	(129.373)	107.451	484.132
	Abbenbroekweg	(204.047)	(397.628)	9.802	(591.874)	174.147	(4.087)	(421.814)
	IWSTH	(332.528)	(14.894)	0	(347.422)	57.817	(29.601)	(319.205)
		1.619.837	(393.014)	155.883	1.382.706	(820.199)	757.821	1.320.328
2.1.1	Algemene reserve Privaat							
	Algemeen	0	0	0	0	0	0	0
	Leiden	510.425	0	0	510.425	0	0	510.425
	Rotterdam	429.187	0	0	429.187	0	0	429.187
	Waaalsdorperweg	945.248	0	0	945.248	0	0	945.248
	Abbenbroekweg	225.140	0	0	225.140	0	0	225.140
	IWSTH	140.000	0	0	140.000	0	0	140.000
		2.250.000	0	0	2.250.000	0	0	2.250.000
2.1.2	Bestemmingsreserves Publiek							
	Algemeen	19.744	0	0	19.744	0	0	19.744
	Leiden	353.633	0	(92.064)	261.569	0	(202.705)	440.723
	Rotterdam	1.025.332	0	116.437	1.141.769	0	(481.352)	1.235.147
	Waaalsdorperweg	486.113	0	(170.454)	315.659	0	(107.451)	382.666
	Abbenbroekweg	59.030	0	(9.802)	49.229	0	4.087	295.078
	ISTH	0	0	0	0	29.601	65.000	94.601
		1.943.853	0	(155.883)	1.787.970	0	(757.821)	2.467.958
		5.859.113	(393.014)	0	5.466.099	(820.199)	0	6.083.709
2.1.2	Bestemmingsreserves Publiek							
	Algemeen							
	Project Wiki	19.744	0		19.744	0	0	19.744
	Leiden							
	Personeel	334.364	0	(74.862)	259.501	0	(198.109)	61.392
	Gebouw	19.269	0	(17.202)	2.068	0	(2.068)	0
	Groot onderhoud	0	0	0	0	0	(2.528)	379.330
	Rotterdam							
	Personeel	640.769	0	127.863	768.632	0	(473.015)	295.617
	Gebouw	384.563	0	(11.426)	373.137	0	(6.001)	367.136
	Groot onderhoud	0	0	0	0	0	(2.336)	574.730
	Waaalsdorperweg							
	Personeel	368.195	0	(66.573)	301.622	0	(96.460)	205.162
	Gebouw	87.918	0	(73.881)	14.037	0	(9.551)	4.486
	Aanpassing leerlingvolgsyste	30.000	0	(30.000)	0	0	0	0
	Groot onderhoud	0	0	0	0	0	(1.440)	174.458
	Abbenbroekweg							
	Personeel	59.030	0	(9.802)	49.229	0	5.751	54.980
	Groot onderhoud	0	0	0	0	0	(1.665)	241.762
	IWSTH							
	Personeel	0	0	0	0	0	30.000	30.000
	Groot onderhoud	0	0	0	0	0	(399)	64.601
		1.943.853	0	(155.883)	1.787.970	0	(757.821)	2.467.958

Algemene reserve privaat

In de jaren voorafgaand aan de huidige governance structuur (voor 2009) heeft de stichting er bewust voor gekozen om de kosten die goed (vrijeschool) onderwijs vergen inzichtelijk te maken. Dit gebeurde door expliciet zichtbaar te maken dat het tekort op de rijksmiddelen tot een negatief exploitatieresultaat leidde, en derhalve tot een negatief publiek vermogen.

Dit tekort werd vervolgens gecompenseerd door een overschot op de private inkomsten, met name voortvloeiend uit de ouderbijdragen. Dit leidde tot een aanzienlijke algemene private reserve. Na 2009 is besloten om afscheid te nemen van deze systematiek, waardoor de negatieve algemene publieke reserve geleidelijk aan is afgenomen. Het private deel is echter nog steeds substantieel en dekt de extra risico's die de school loopt door meer uitgaven te doen dan waar de rijksmiddelen de scholen toe in staat stellen.

Bestemmingsreserves

De bestemmingsreserve Project Wiki is door de bestuurder aangebracht en dient ter dekking van toekomstige kosten in verband met het verzamelen en digitaliseren van informatie aangaande het periode-onderwijs en het in breder verband beschikbaar stellen van deze informatie.

De bestemmingsreserve personeel is aangebracht door de bestuurder en dient ter dekking van toekomstige BAPO-lasten, lasten van ziekteverzuim en vooruitontvangen NPO middelen.

In 2022 en 2023 is aanvullende bekostiging ontvangen van OCW in het kader van NPO. Hiervan is € 285.694 gereserveerd en bestemd voor 2025. Deze is opgenomen onder de personele bestemmingsreserve.

In 2022 is aanvullende bekostiging ontvangen van OCW in het kader van strategisch personeelsbeleid. Het collectieve deel was bestemd in de personele bestemmingsreserve evenals een deel van de individuele middelen. In 2024 is het restant van € 51.654 vrijgevallen.

De bestemmingsreserve inrichting gebouw is aangebracht door de bestuurder en dient ter dekking van uitgaven voor de inrichting van de gebouwen. In 2024 is de voorziening groot onderhoud vrijgevallen ten gunste van de exploitatie. Het vrijgevallen bedrag is gedoteerd aan de bestemmingsreserve groot onderhoud ter dekking van toekomstige afschrijvingslasten van groot onderhoud.

2.2	Voorzieningen	Saldo 1-01-24	Mutaties			Saldo ultimo 2024
			Dotaties	Onttrekking	Vrijval	
2.2.1	Personeelsvoorzieningen	824.515	423.495	(325.216)	(28.269)	894.525
2.2.3	Onderhoudsvoorzieningen	0	0	0	0	0
		<u>824.515</u>	<u>423.495</u>	<u>(325.216)</u>	<u>(28.269)</u>	<u>894.525</u>
		< 1 jaar	> 1 en < 5 jaar	> 5 jaar	totaal	
	Personeelsvoorziening ambtsjubilea		60.668	89.243	149.911	
	Personeelsvoorziening duurzame inzetbaarheid	40.979	245.876	122.939	409.794	
	Personeelsvoorziening WW-uitkeringen	60.143	92.291		152.434	
	Personeelsvoorziening langdurig ziek	179.675	2.711		182.386	
		<u>280.797</u>	<u>401.546</u>	<u>212.182</u>	<u>894.525</u>	
2.2.1	Personeelsvoorzieningen					
	Personeelsvoorziening ambtsjubilea	177.481	3.975	(15.399)	(16.146)	149.911
	Personeelsvoorziening duurzame inzetbaarheid	542.669	125.871	(258.746)	0	409.794
	Personeelsvoorziening WW-uitkeringen	43.012	134.785	(13.240)	(12.123)	152.434
	Personeelsvoorziening langdurig ziek	61.353	158.864	(37.831)		182.386
		<u>824.515</u>	<u>423.495</u>	<u>(325.216)</u>	<u>(28.269)</u>	<u>894.525</u>
		Saldo 1-01-24 €	Dotaties €	Mutaties Onttrekking €	Stelselwijziging €	Saldo ultimo 2024 €
2.2.3	Onderhoudsvoorzieningen					
	Den Haag	0	0	0	0	0
	Leiden	0	0	0	0	0
	Rotterdam	0	0	0	0	0
	Abbenbroekweg	0	0	0	0	0
	IWSTH	0	0	0	0	0
		<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
2.3	Langlopende schulden	Saldo 1-01-24 €	Dotaties €	Mutaties Onttrekking €	Aflossing €	Saldo ultimo 2024 €
2.3.5	Stichting Fonds tot Steun	0	0	0	0	0
	Overige langlopende schulden	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
2.4	Kortlopende schulden					
2.4.3					31-12-2024 €	31-12-2023 €
	Crediteuren				534.028	642.456
2.4.7	Belastingen en premies sociale verzekeringen				31-12-2024 €	31-12-2023 €
	Loonheffing				1.176.263	1.149.711
	Participatiefonds				3.630	4.596
	Risicofonds				122.175	62.230
	Vervangingsfonds				0	0
	WAO-overheid				0	0
					<u>1.302.068</u>	<u>1.216.537</u>
2.4.8	Schulden terzake van pensioenen				31-12-2024 €	31-12-2023 €
	OP/IP/NP/FPU				327.148	311.701
	VUT/ FPU				0	0
	IPAP				0	0
	Premie Partner Plus Pensioen				0	0
					<u>327.148</u>	<u>311.701</u>
2.4.9	Overige kortlopende schulden				31-12-2024 €	31-12-2023 €
	Waarborg kluisjes				14.462	9.172
	Rekening-courant Federatie voor Zorg aan Vrije Scholen in Zuid-Holland				0	0
	Netto salarissen				8.964	6.909
	Sint Petersburg				7.883	7.883
	Overigen				44.901	35.472
					<u>76.210</u>	<u>59.436</u>

2.4.10	Overlopende passiva	31-12-2024	31-12-2023
		€	€
2.4.10.1	Vooruitontvangen subsidies OCW	213.254	193.783
2.4.10.2	Vakantiegeld	831.777	829.372
	Bindingstoelage	73.692	73.872
	Uitkeringen OOP	2.945	2.959
	Vooruitgeboekte ouderbijdragen t.b.v. 2025 resp. 2024	1.356.670	1.349.513
	Vooruitontvangen bedragen	67.045	85.264
	Vooruitontvangen gemeente Rotterdam	0	6.338
	Vooruitontvangen gemeente Leiden	56.864	0
	Te betalen subsidie gemeente Den Haag	0	15.547
	Overigen	637.833	227.957
		<u>3.240.080</u>	<u>2.784.605</u>

Model G

G1 Subsidies waarbij het eventueel niet aangewende deel van de subsidie, mits de activiteiten volledig zijn uitgevoerd, kan worden besteed aan andere activiteiten waarvoor bekostiging wordt verstrekt.

Omschrijving	Kenmerk	Toewijzing	Datum	De activiteiten zijn ultimo verslagjaar conform de subsidiebeschikking geheel uitgevoerd en afgerond.
Lerarenbeurs 2023/2024	1349771-1		22-08-23	J
Heterogene brugklassen	SHB210209		8-2-2022	J
Heterogene brugklassen	SHB210210		8-2-2022	J
Heterogene brugklassen	SHB210211		8-2-2022	J
Verbetering basisvaardigheden 2023	VBV23P-PO-0049		22-6-2023	N
Onderwijspersoneel opleiding tot leraar	SOOLVO24024		4-6-2024	N
Onderwijspersoneel opleiding tot leraar	SOOLVO24025		4-6-2024	N
Lerarenbeurs 2024/2025	1415162-1		20-8-2024	N
Praktijkgericht vak gl en tl	PGLTL240278		4-7-2024	N
Zij-instroom	100036920-1		22-07-24	N
Zij-instroom	100017978-1		22-10-24	N
Statushouders en Oekraïense ontheemden en de stap naar de klas	SVDK240030		23-10-24	N
Onderwijspersoneel opleiding tot leraar	SOOLVO24136		31-10-24	N
Zij-instroom	1373567-1		21-11-23	J
Zij-instroom	1409423-1		20-06-24	N
Zij-instroom	1444658-1		20-11-24	N

In 2024 zijn geen subsidies ontvangen zonder verrekeningsclausule.

*Contracten**Energiekosten*

Energiekosten zijn Europees aanbesteed via Energie voor Scholen. Aanbesteding vond plaats voor 2021 tot en met 2025.

Schoolboeken

Met ingang van het schooljaar 09/10 is de school wettelijk verplicht de schoolboeken gratis te verstrekken aan de leerlingen.

Vanaf het schooljaar 2010/2011 is er sprake van een contract dat europees is aanbesteed bij van Dijk.

De totale uitgaven in 2024 bedroegen € 593.224.

Op 1 maart 2024 is een nieuw contract aangegaan met van Dijk. Dit contract is europees aanbesteed.

Het contract eindigt op 31 juli 2027.

Voor 2025 en verder is de verwachting dat de uitgaven aan schoolboeken bij van Dijk € 590.000 zullen bedragen.

Schoonmaakdiensten

In 2022 vond opnieuw Europese Aanbesteding plaats voor schoonmaakdiensten conform de regelgeving.

Het nieuwe contract is ingegaan op 22 augustus 2022 en eindigt op 21 augustus 2025.

De jaarlijkse kosten bedragen € 285.000

Administratiekantoor

De aanbesteding van het administratiekantoor is in 2018 afgerond. Omdat de totale aanneemsom onder de Europese Aanbestedingsnorm ligt heeft dit plaatsgevonden op basis van vijf offertes.

Hardware

Aanbesteding voor hardware heeft tot een raamcontract geleid met twee partijen, waardoor de komende vier jaar steeds voor het meest aantrekkelijke aanbod gekozen kan worden.

Kopieermachines

In 2019 heeft de aanbesteding van kopieermachines plaatsgevonden.

Garantstelling

Stichting Fonds tot Steun staat met ingang van 16 januari 2012 garant voor het bouwbudget van de Abbenbroekweg

ter hoogte van € 495.000. Deze garantstelling is in 2024 volledig afgebouwd.

Jaarlijks wordt een deel van deze garantstelling afgebouwd. Ultimo 2024 is de garantstelling volledig afgebouwd en vervallen.

Eeuwigdurende vordering OCW

In RJ 660.24 bestaat de mogelijkheid voor onderwijsinstellingen in het Voortgezet Onderwijs om op basis van de Regeling Onvoorziene gevallen bij invoering vereenvoudiging bekostiging voortgezet onderwijs een vordering op te nemen.

Het voorwaardelijke karakter van deze vordering (uitkering zal alleen bij liquidatie plaatsvinden) leidt tot een nihil-waardering (RJ660.204, jaar-editie 2010). De stichting heeft daarom de vordering niet opgenomen in de balans.

De vordering bedraagt maximaal 7,5% van de basisbekostiging. In 2024 is dit een bedrag van € 1.734.750 .

B8 Toelichting op de onderscheiden posten van de staat van baten en lasten

Baten				
3.1	Rijksbijdragen	2024	begroting 2024	2023
		€	€	€
3.1.1	Rijksbijdragen OCW Basisbekostiging	26.344.415	26.116.282	24.553.332
3.1.2	Overige subsidies OCW	2.040.228	2.463.152	3.330.906
3.1.4	Baten Samenwerkingsverband	437.216	352.024	445.430
		<u>28.821.859</u>	<u>28.931.458</u>	<u>28.329.668</u>
3.2	Overige overheidsbijdragen en -subsidies	2024	begroting 2024	2023
		€	€	€
3.2.1	Gemeentelijke bijdragen en subsidies	558.427	413.431	540.699
3.2.2	Overige overheidsbijdragen	0	0	0
		<u>558.427</u>	<u>413.431</u>	<u>540.699</u>
De bijdragen van de Gemeente Den Haag bestaan uit:				
	Klokuurvergoeding 05WB	36.560	27.500	36.379
	Conciërgeregeling 05WB	5.027	4.300	4.993
	Culturele activiteiten PO 05WB	7.270	9.968	7.331
	Culturele activiteiten PO, afrekening 2022 05WB	-3.482		0
	Loonkostensubsidie 05WB			41.317
	Schoolveiligheid PO 05WB	5.000		0
	Ondersteuning schoolleiders PO 05WB	10.000		0
	G5-Noodplannen via penvoerder 05WB	34.152	20.000	48.573
	G5-Zij instroom via penvoerder 05WB	38.024		16.214
	Vergoeding waterschade 05WB			8.702
	Veilige school VO 16TV	10.000		10.000
	Brede talentontwikkeling 16TV	15.478	15.000	0
	Schadevergoeding 16TV	3.971		0
	Toegankelijke stad voor iedereen 16TV	4.074		0
	Bijdrage gemeente Leidschendam-Voorburg	18.501	10.800	0
	Bijdragen gemeente Leiden	200.378	175.863	178.884
	Bijdragen gemeente Rotterdam	173.474	150.000	188.305
		<u>558.427</u>	<u>413.431</u>	<u>540.699</u>
3.5	Overige baten	2024	begroting 2024	2023
		€	€	€
3.5.1	Verhuur	71.012	55.500	61.399
3.5.2	Ouderbijdragen	2.002.663	1.960.325	1.931.835
3.5.6	Omzet kantine	56.639	41.000	45.299
3.5.6	Bijdrage schoolreizen	614.871	590.000	596.441
3.5.6	Overige	309.818	249.000	373.245
		<u>3.055.003</u>	<u>2.895.825</u>	<u>3.008.219</u>
Lasten				
4.1	Personeelslasten	2024	begroting 2024	2023
		€	€	€
	Brutolonen en salarissen	19.639.883	18.642.670	18.675.531
	Sociale lasten	2.779.895	2.942.529	2.674.726
	Pensioenlasten	<u>2.832.516</u>	<u>2.648.276</u>	<u>2.601.781</u>
4.1.1	Lonen en salarissen	25.252.294	24.233.475	23.952.037
	Dotaties personele voorzieningen	423.495	738.234	326.057
	Personeel niet in loondienst	1.037.483	634.000	1.531.170
	Reis- en verblijfskosten	25.592	19.000	27.233
	Overig	<u>798.291</u>	<u>528.000</u>	<u>975.458</u>
4.1.2	Overige personele lasten	2.284.861	1.919.234	2.859.918
4.1.3	Af: uitkeringen	(159.000)	(365.000)	(535.814)
	doorberekende personele lasten	0	460.000	0
	<u>Personeelslasten</u>	<u>27.378.156</u>	<u>26.247.709</u>	<u>26.276.141</u>
Het gemiddeld aantal fte was:				
	OP	200,37		201,33
	OOP	62,51		63,80
	Directie	9,42		8,66
		<u>272,30</u>		<u>273,79</u>

4.2	Afschrijvingen	begroting		
		2024	2024	2023
		€	€	€
4.2.2.1	Gebouwen en terreinen	71.813	79.555	51.657
4.2.2.2	Inventaris en apparatuur	373.465	419.405	376.231
4.2.2.3	Groot onderhoud	8.368	0	0
	Afschrijvingen	453.646	498.960	427.888

4.3	Huisvestingslasten	begroting		
		2024	2024	2023
		€	€	€
4.3.1	Huur	251.991	244.000	263.116
4.3.3.1	Dotatie onderhoudsvoorziening	0	475.000	314.982
4.3.3.2	Klein onderhoud en exploitatie	294.446	224.000	269.752
4.3.4	Energie en water	434.345	495.000	425.571
4.3.5	Schoonmaakkosten	731.335	650.500	655.416
4.3.6	Heffingen	80.608	75.700	72.904
4.3.7	Overige	66.634	43.000	47.500
	Huisvestingslasten	1.859.359	2.207.200	2.049.241

4.4	Overige lasten	begroting		
		2024	2024	2023
		€	€	€
4.4.1	Administratie en beheerslasten			
	Administratie en beheer	2.601.956	2.332.861	2.674.985
	Accountantskosten	53.585	45.000	38.424
		2.655.541	2.377.861	2.713.409
4.4.2	Inventaris, apparatuur en leermiddelen			
	Inventaris en apparatuur	12.428	18.000	19.992
	Leermiddelen	1.048.446	926.300	962.864
		1.060.874	944.300	982.856
4.4.3	Dotatie overige voorzieningen	0	0	0
4.4.4	Overige			
	Wervingskosten	61.798	43.500	91.881
	Representatiekosten	19.824	9.500	7.981
	Overige	0	0	0
		81.622	53.000	99.862
	Overige lasten	3.798.037	3.375.161	3.796.127

De administratie- en beheerslasten overschrijden op diverse posten, zoals automatiseringskosten, kopieerkosten, vergaderkosten, kosten van projecten, aanschaf klein inventaris, praktische leerstroom, VAVO-onderwijs, leerlingenkrant en diverse leerlinggebonden kosten.

De accountantskosten zijn als volgt te specificeren:

	Boekjaar	
	2024	2023
	€	€
Controlekosten jaarrekening	46.568	35.272
Controlekosten overige subsidieverklaringen	4.071	3.152
Verrekeningen voorgaande jaren	0	0
Overige niet controlediensten	2.946	0

5	Financiële baten en lasten	begroting		
		2024	2024	2023
		€	€	€
5.1	Financiële baten			
	Rentebaten	233.710	0	277.795
		233.710	0	277.795

De rentebaten zijn gestegen doordat het rentepercentage dat door de bank vergoed wordt aanzienlijk gestegen is.

5.5	Financiële lasten	begroting		
		2024	2024	2023
		€	€	€
	Rentelasten	0	0	0
		0	0	0
		233.710	0	277.795

B9 **Model E: Verbonden partijen**

In 2010 is statutair bepaald dat de samenstelling van het bestuur en de Raad van Toezicht van de Stichting De Vrije School en Stichting Vrije Scholen Zuidwest Nederland gelijk dienen te zijn.

Naam	Zetel	Code activiteiten	Eigen vermogen 31-12-2024	Exploitatie saldo 2024	Deelname percentage	Consolidatie
Stichting Fonds tot Steun Haagse Vrije School	Den Haag	4	384.366	(33.567)	0%	Nee

B10 WNT-verantwoording 2024

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op de Stichting Vrijescholen Zuidwest Nederland van toepassing zijnde regelgeving: het WNT maximum voor het onderwijs. Het bezoldigingsmaximum in 2024 voor de Stichting Vrijescholen Zuidwest Nederland is € 197.000 (klasse E).

Deze klasseindeling is gebaseerd op de uitkomsten van de complexiteitsvragen die als volgt zijn vastgesteld:

Totale baten 2022	6
Aantal leerlingen 2022	3
Aantal onderwijssoorten 2022	4
Totaal aantal complexiteitspunten	13

Het weergegeven individuele WNT-maximum is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen tevens de duur) van het dienstverband, waarbij voor de berekening de omvang van het dienstverband nooit groter kan zijn dan 1,0 fte. Het individuele WNT-maximum voor de leden van de Raad van Toezicht bedraagt voor de voorzitter 15% en voor de overige leden 10% van het bezoldigingsmaximum, berekend naar rato van de duur van het dienstverband.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling

bedragen x € 1	J.H.B. Jansen
Functiegegevens	Bestuurder
Aanvang en einde functievervulling in 2024	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	0,92
Dienstbetrekking?	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 144.288
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 21.555
Subtotaal	€ 165.844
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	€ 180.583
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terug ontvangen bedrag	N.v.t.
Bezoldiging	€ 165.844
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.
Toeliching op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.
Gegevens 2023	
bedragen x € 1	J.H.B. Jansen
Functiegegevens	Bestuurder
Aanvang en einde functievervulling in 2023	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1
Dienstbetrekking?	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	€ 143.754
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 22.665
Subtotaal	€ 166.419
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	€ 189.000
Bezoldiging	€ 166.419

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen

bedragen x € 1	W.M. van Ewijk	M. de Bruine	M. Vreeburg	T.C.W. van Schie	S. Valk	H. Visser
	Voorzitter Raad van Toezicht	Lid Raad van Toezicht	Lid Raad van Toezicht	Lid Raad van Toezicht	Lid Raad van Toezicht	Lid Raad van Toezicht
Functiegegevens						
Aanvang en einde functievervulling in 2024	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 9/12
Bezoldiging						
Bezoldiging	€ 6.569	€ 4.710	€ 4.710	€ 5.734	€ 5.734	€ 0
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	€ 29.550	€ 19.700	€ 19.700	€ 19.700	€ 19.700	€ 18.516
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging						
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2023						
	W.M. van Ewijk	M. de Bruine	M. Vreeburg	T.C.W. van Schie	S. Valk	H. Visser
	Voorzitter Raad van Toezicht	Lid Raad van Toezicht	Lid Raad van Toezicht	Lid Raad van Toezicht	Lid Raad van Toezicht	Lid Raad van Toezicht
Functiegegevens						
Aanvang en einde functievervulling in 2023	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	2/10 - 31/12	2/10 - 31/12
Bezoldiging						
Bezoldiging	€ 6.569	€ 4.710	€ 4.710	€ 4.710	€ 1.178	€ 922
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	€ 28.350	€ 18.900	€ 18.900	€ 18.900	€ 4.712	€ 4.712

2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen

Gegevens 2024	
Bedragen x € 1	J.H.B. Jansen
Functiegegevens	
Functie(s) bij beëindiging dienstverband	Bestuurder
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1
Jaar waarin dienstverband is beëindigd	2025
Uitkering wegens beëindiging van het dienstverband	
Overeengekomen uitkeringen wegens beëindiging dienstverband	€ 30.272
Individueel toepasselijk maximum	€ 75.000
Totaal uitkeringen wegens beëindiging dienstverband	€ 30.272
Waarvan betaald in 2024	€ 14.772
Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t. N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2024 een bezoldiging boven het individueel toepasselijk drempelbedrag hebben ontvangen.

B11 Beleidsinfo VO

	Lasten administratie €	Lasten huis- vesting €	Lasten leermiddelen €	Lasten meubilair €	Baten Ouder- bijdragen €	Lasten Schoon- maken	Baten Spon- soring €	Baten Totaal €	Lasten Totaal €
Bovenschools	0	0	0	0	0	0	0	0	0
16TV	2.399.950	1.601.463	983.491	74.772	1.318.023	613.726	0	27.987.990	29.040.151
<u>Totaal bestuur</u>	<u>2.399.950</u>	<u>1.601.463</u>	<u>983.491</u>	<u>74.772</u>	<u>1.318.023</u>	<u>613.726</u>	<u>0</u>	<u>27.987.990</u>	<u>29.040.151</u>

Beleidsinfo PO

	Lasten administratie €	Lasten huis- vesting €	Lasten leermiddelen €	Lasten meubilair €	Baten Ouder- bijdragen €	Lasten Schoon- maken	Baten Spon- soring €	Baten Totaal €	Lasten Totaal €
Bovenschools	0	0	0	0	0	0	0	0	0
05WB	202.006	257.896	64.955	8.525	684.642	117.609	0	4.681.011	4.449.045
<u>Totaal bestuur</u>	<u>202.006</u>	<u>257.896</u>	<u>64.955</u>	<u>8.525</u>	<u>684.642</u>	<u>117.609</u>	<u>0</u>	<u>4.681.011</u>	<u>4.449.045</u>

Ondertekening van de jaarrekening

Den Haag, 16 juni 2025

De bestuurder,

Dhr. J.S. Cooman

De Raad van Toezicht,

Dhr. S. Valk
Voorzitter

Dhr. M. de Bruine

Mw. M. Vreeburg

Dhr. T.C.W. van Schie

Aan de raad van toezicht en
de bestuurder van
Stichting Vrijescholen Zuidwest Nederland
Waalsdorperweg 12
2597 JB DEN HAAG

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2024

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2024 van Stichting Vrijescholen Zuidwest Nederland te Den Haag gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Vrijescholen Zuidwest Nederland op 31 december 2024 en van het resultaat over 2024 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2024 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1. Referentiekader van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2024.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2024;
2. de staat van baten en lasten over 2024; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2024 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Vrijescholen Zuidwest Nederland, zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2024 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1 sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij. De andere informatie bestaat uit:

- het bestuursverslag (pagina 2 tot en met pagina 61);
- de overige gegevens (pagina 62 tot en met pagina 65);
- de bijlagen (pagina 66 tot en met pagina 68).

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en op grond van de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.2.2. 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2024 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf 2.2.2. 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2024 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De bestuurder is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf '2.2.2. Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2024.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van de bestuurder en de raad van toezicht voor de jaarrekening

De bestuurder is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. De bestuurder is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1. 'Referentiekader' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2024. In dit kader is de bestuurder tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de bestuurder noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de bestuurder afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet de bestuurder de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de bestuurder het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

De bestuurder moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht, dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2024, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's:
 - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten;
 - van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijn;
- het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de bestuurder en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door de bestuurder gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Amsterdam, 19 juni 2025

De Jong & Laan Controle B.V.

Was getekend

Mevrouw C. Rabe
Registeraccountant

C2 Voorstel bestemming van het resultaat

Vooruitlopend op het bestuursbesluit is het exploitatiesaldo over 2024 volgens onderstaand overzicht toegevoegd cq. onttrokken aan de reserves.

	€	€
Resultaat voor resultaatbestemming		
Algemeen		
Leiden	(243.268)	
Rotterdam	(679.522)	
Waaledorperweg	(129.373)	
Abbenbroekweg (PO)	174.147	
IWSTH (PO)	57.817	
Totaal resultaat voor resultaatbestemming		<u>(820.199)</u>
Mutatie bestemmingsreserves		
Algemeen	0	
Leiden	202.705	
Rotterdam	481.352	
Waaledorperweg	107.451	
Abbenbroekweg (PO)	(4.087)	
IWSTH (PO)	(29.601)	
Totaal onttrekking uit bestemmingsreserves		<u>757.820</u>
Totaal dotatie algemene reserve		<u>(62.379)</u>

C3 **Gebeurtenissen na balansdatum**

Er hebben geen gebeurtenissen na balansdatum plaatsgevonden, welke impact hebben op de jaarstukken 2024.

Naam instelling: Stichting De Vrije Scholen Zuidwest Nederland
Adres: Waalsdorperweg 12
Postcode/plaats: 2597JB DEN HAAG

Postadres: Waalsdorperweg 12
Postcode/plaats: 2597JB DEN HAAG

Telefoon: 070-3244300
Fax: 070-3248600
E-mail: vrijschool@vsdenhaag.nl
Internetsite:

Bestuursnummer: 95785

Contactpersoon: Mr.J.H.B. Jansen
Telefoon: 070-3244300
Fax: 070-3248600
E-mail: personeel@vsdenhaag.nl

Brinnummer: 16TV / 05WB

Naam

1 Stichting Vrijescholen Zuidwest Nederland	vestiging VO	Leiden	16TV
2 Stichting Vrijescholen Zuidwest Nederland	vestiging VO	Rotterdam	16TV
3 Stichting Vrijescholen Zuidwest Nederland	vestiging VO	Den Haag	16TV
4 Stichting Vrijescholen Zuidwest Nederland	PO	Den Haag	05WB

D2 Segmentatie

Balans		€ VO	€ PO	€ Totaal
1.2	Materiële vaste activa	4.599.306	706.195	5.305.501
1.3	Financiële vaste activa	18.919	19.387	38.306
1.5	Vorderingen	1.238.987	114.722	1.353.709
1.7	Liquide middelen	<u>5.759.895</u>	<u>357</u>	<u>5.760.252</u>
	Totaal activa	11.617.107	840.661	12.457.768
2.1	Eigen Vermogen	6.069.909	13.800	6.083.709
2.2	Voorzieningen	839.695	54.830	894.525
2.3	Langlopende schulden	0	0	0
2.4	Kortlopende schulden	<u>4.707.503</u>	<u>772.031</u>	<u>5.479.534</u>
	Totaal passiva	11.617.107	840.661	12.457.768
		€ VO	€ PO	€ Totaal
	Baten			
3.1	Rijksbijdragen OCW	25.072.027	3.749.828	28.821.855
3.2	Overige overheidsbijdragen en -subsidies	407.375	151.052	558.427
3.5	Overige baten	<u>2.274.874</u>	<u>780.131</u>	<u>3.055.005</u>
	Totaal baten	27.754.276	4.681.011	32.435.287
	Lasten			
4.1	Personeelslasten	23.548.391	3.829.763	27.378.154
4.2	Afschrijvingen	373.769	79.877	453.646
4.3	Huisvestingslasten	1.601.463	257.896	1.859.359
4.4	Overige lasten	<u>3.516.528</u>	<u>281.509</u>	<u>3.798.037</u>
	Totaal lasten	<u>29.040.151</u>	<u>4.449.045</u>	<u>33.489.196</u>
Saldo baten en lasten		(1.285.875)	231.966	(1.053.909)
5	Financiële baten en lasten	233.710	0	233.710
Resultaat uit gewone bedrijfsvoering		<u>(1.052.165)</u>	<u>231.966</u>	<u>(820.199)</u>
Resultaatbestemming		791.508	(33.687)	757.820
Resultaat na resultaatbestemming		<u>(260.657)</u>	<u>198.279</u>	<u>(62.379)</u>